

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1908. év, július hó 15.

XIV. FÜZET.

XLVII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beiktatása mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelességben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvívekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többé kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkesztő *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Árát legegyszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.

AZ ERDŐÓR VAGY AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEK. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 ko. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsészai Belházy Emil. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

A TOLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmezbányán

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

XLVII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

14. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lípótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek. ☞

(Telefon: 37—22.)

A magyar Alföld befásítása érdekében.

Irta: Bernátsky J.

III.

Anövényzet kialakulását, az erdők és fásnövények előfordulását a szabad természetben, vagy a nagy puszták fátlanságát és kiterjedt erdők hiányát a magyar Alföldön elsősorban a klímával és talajjal magyarázzuk. Ámde azonkívül még egynéhány alárendelt jelentőségű tényezőt is figyelembe kell venni. Engedjék meg, hogy a klíma és talaj után az alárendelt jelentőségű tényezőket szintén szóba hozzam, mert ha az Alföld fásnövényzetét jól akarjuk ismerni, azokat is számba kell venni.

Először is a *természetes kialakulás útját-módját* vegyük tekintetbe: Hogyan s miképpen kerültek a fák és cserjék az Alföldre, mi uton-módon támadhattak erdők, berkek, fás ligetek, facsoportok, cserjések.

A geológusok arra figyelmeztetnek, hogy az *Alföld aránylag fiatal* képződésű. Harmadkori kőzet az Alföldön nincs. Tengerfenék volt az akkor, mikor pl. a Balatonból kiemelkedő dombokat már sajátságos fenyvesek borították. Csak diluvium és alluvium van az Alföldön. Növényzete tehát csak diluviális és allu-

viális idők óta alakulhatott és fejlődhetett ki. Pedig a növények bevándorlására, megtelepedésére és elszaporodására, főleg pedig őserdők kialakulására hosszú idő kell. Az Alföld nagy részén csak legeslegujabban keletkezhettek volna erdők; t. i. azokon a nagy árterületeken és mocsarakon, amelyeket csak emberi beavatkozás révén sikerült lecsapolni, árviztől mentesíteni. Rengeteg nádasok, remek mocsári növényzet lepte el azokat a területeket. Nád, káka, gyékény, sás, csáté, szittyó, sulyom, kolokán, békatutaj és békalencse uralkodtak ott, ahol mai nap arany kalász ékesíti a rónaságot. Közbe-közbe füzesek is lehettek ott, sőt tölgyesek is, de nagyobbára mocsári dudvás növényzetnek kedvezett a talaj. Mai nap kukorica- és buzaföldek, sőt szőlők, gyümölcsösök adnak remek termést ugyanott. Őseredeti fának mai nap talán nincs is nyoma azokon a mezőkön, amelyeken hajdan mocsár, láp, árvíz volt. Miért nincs? Talán mert rossz a talaj, kedvezőtlen a klíma? Korántsem. Nem maradt idő arra, hogy erdő kialakulhasson rajta; mert mihelyest az ember a vizet lecsapolta, rögtön birtokába vette a kincseket érő talajt. Ha füzes volt rajta, az már csak azért is kipusztult, mert a lényegesen megváltozott körülmények mellett, a nyaranta kiszáradó talajban füzes nem állhatta meg helyét. Ha volt más erdei fa, azt nem tűrik, mert ekének, kaszának utban áll.

A legfontosabb *természetes vándorutak* minden bizonyára a környező hegyekkel többé-kevésbé összefüggő *diluviális lánczolatok* meg a *folyók árja*.

Pestmegye északi részén a hegyekről hamar leereszkedhettek a fák *diluviális emelkedésre* s így a homoktalajt kedvelő növények, északról délfelé haladva, könnyen eljuthattak — idők múltán — le egészen Szabadkáig. Hasonlóképp terjedhettek el a fák a Nyírségen, mert hegyek közel vannak. A deliblati homokra leginkább a délvidéki fajok juthattak el. Talán ezeknek a vándorlási viszonyoknak köszönhető — legalább részben — az, hogy az említett három homokvidéknek sajátos jellemző növényzete van. A Nyírségen kislevelű hársfa, *Salix caprea*, azután *Salvia glutinosa* s más bükkövi növény nem ritkaság. A pestmegyei alföldi erdőkben ezek közül a kislevelű hársfa található mint rendkívüli ritkaság, de azonkívül pl. *Crocus reticulatus* is. A deliblati homokon pedig van ezüstlevelű hársfa, *Rhamnus tinctoria* és *Rhus cotinus*

var. aren., továbbá *Mattia umbellata*, *Allium ammophilum* stb., ami jobbára mind délkeletvidéki növény. Igaz, hogy a klíma is közreműködik, de a vándorlási körülmények szintén figyelembe veendőek. Így pl. az ezüstlevelű hársfa egészen jól megteremhetne a szabadkavidéki erdőkben. De sem magam ezt a fát ott nem találtam, sem más adatot erre vonatkozólag nem tudok, holott Szabadka vidékén igen szép és változatos erdei növényzet van, remek tölgyesekkel s az odaültetett *Tilia tomentosa* szépen diszlik.

A második fontos vándorút a *folyók árja*. Legszebb példát erre talán a Maros mentén elterülő kisebb-nagyobb tölgyesek nyújtják. Mindegyik a hegyek közül az Alföldre siető folyóvíz hasonló példát szolgáltat. A folyó mentén, kisebb-nagyobb távolságban egymástól, elszórtan, többé-kevésbé terjedelmes ligetek s erdőcskék találhatók. Az uralkodó faj a kocsános tölgy, *Quercus pedunculata*. Minél közelebb megyünk a hegyekhez, annál sűrűbben fordulnak elő, minél inkább eltávolodunk tőlük s az Alföld szíve felé közeledtünk, ahol a víz árja már nagyon gyenge, annál inkább ritkulnak az erdők. Valószínű, hogy az erdők kialakulásukat legalább részben annak köszönik, hogy a víz árja magvakat sodort magával s ezen az úton-módon az erdők könnyen vándorolhattak le az Alföldre, elsősorban is a folyók mellékeire. Érdekes, hogy éppen a folyómenti erdőkben találunk leggyakrabban hegyvidéki növényeket, mint amilyen pl. a *Paris quadrifolia*, *Scilla bifolia*, *Galanthus nivalis*. Nem szabad különben megfeledkezni arról sem, hogy a folyómelléki erdők talaja a csirázásnak nagyon kedvez s ez a hegyvidéki üde talajt kívánó fajok megtelepedését a folyómenti erdőkben nagyban elősegíti. Viszont számba kell venni azt is, hogy a folyómelléke némelykor nagy területeken csak mocsári és lápi növényeknek kedvez s talán ennek tudható be az, hogy a folyómenti erdők sokszor nagyon szakgatottan jelennek meg, ahelyett, hogy összefüggő hosszú sávokat alkotnának a folyó két partján.

Ismeretes, hogy némely növény nyilván nem a folyó irányában, hanem ellentétes irányban vándorol. A fás növények közül a „*Thesium elegans*“ példa arra, hogy délkeletről vándorolva, végül a deliblati homokra jutott el. Ennél pontosabban ismerem a *Mattia umbellata* nevű deliblati homoki ritkaság vándorutját.

Ugyanis ez a növény a bolgár és szerb homokvidékekről a Duna homokos partjain és szigetein lépésről-lépésre haladva, végül a deliblati homokra került. Ennek a növénynek a magját nem a víz árja sodorta magával, hanem a szél szárnyán vándorolt, a völgyben fölfelé haladva s meg-megállapodva ott, ahol alkalmas talaj kínálkozott neki. Ezzel a növények vándorlási eszközeit vagy vándorlási képességét is érintettem.

A *fajok vándorlási eszközeiről* szólva, mindenekelőtt azokat a fajokat kell megemlítenünk, amelyek *könnyű, repülő természettel vagy maggal* tűnnek ki. Ilyen a nyár, fűz, éger, nyír, szil. Mivel-hogy a mag *igen könnyű* s azonkívül repülő szerével van ellátva, azért az illető fajok a legnagyobb vándorutat teszik meg rövid idő alatt. Azért a legelterjedtebbek s ahol szűz talaj kínálkozik, leghamarabb jelennek meg. Hogyha a Nyírség félig-meddig futó- vagy sívó homokján és a lápok szélén nyírfa meg rezgő nyárfa, másutt száraz homokon a fekete nyárfa, folyók szélén pedig fűzek és égerfák jelennek meg leggyorsabban, az nem éppen azért van, mert az illető talaj más fajnak, pl. tölgynek nem kedvez, hanem főleg azért, mert azok a fajok leghamarabb, szél útján jutottak oda.

Fátlan homokpuszta kellő közepén vagy a folyóból kiemelkedő homokzátonyon nyárfa vagy fűzfa könnyen üthet tanyát, mert sok kilométernyi távolságból is eljuthat temérdek magja; hogy tölgyes támadjon ott, sokáig várni kell, míg makkja eljut odáig. Hogy a könnyű magvak vihar alkalmával mekkora utat tehetnek meg, elképzelhetjük, ha tekintetbe vesszük azt, hogy egynéhány évvel ezelőtt a Balaton vidékén a levegőből vasat tartalmazó por hullott földre; kezdetben valahogyan porrá zuzott meteorra gondoltak, de utóbb kiderült, hogy orkán vitte magával a vasat tartalmazó port, melyet valahol az Al-Dunán szedett fel a szélvész. Hogy ha vaspór tehet meg olyan nagy utat, akkor növényi mag is tehet hasonló utat.

Azonkívül a *husos bogyóval* termő fák is nagy utakat tehetnek meg s könnyen szaporodhatnak el rövid idő alatt, mert madarak czipelik széjjel azokat. Leginkább cserjék vándorolhatnak ezen az uton, mint pl. a galagonya, kökény, kecskerágó, *Rhamnus*, *Viburnum*, *Sambucus*, *Cornus*, boróka stb. Ugyanezekről a cser-

jékről tudjuk, hogy szintén hamar ütnek tanyát ott, ahol azelőtt semmi cserje vagy fa nem volt s fátlan pusztaságokon, főképp legelőkön, a galagonya, kőkény, boróka, bodza és *Rhamnüs* roppantul elszaporodhatik.

Egészen másként viselkednek a *sulyos magvuak*. Nevezetesen a tölgy makkja sikságon igen nehezen jut el messzire. A juhar, kőris és hárs magja, illetőleg termése repülő szervvel bír, de nem nagyon könnyű s azért kilométernyi utat egyhamar nem tehet meg. Számra nézve sem annyi a hárs vagy juhar magja, mint a nyáré, füzé. Azért többnyire csak lépésben haladhatnak, hosszú idő alatt; számos generáció kell, hogy nagy területet foglalhassanak el. Azért ott, ahol közelben nincs tölgy, hárs vagy juhar, egyhamar nem is jelenik meg egyikök sem, ha csak valami különösen kedvező vándorut, mint pl. folyó árja rendelkezésökre nem áll.

Hajdani erdők helyén sem jelenhetnek meg újból hirtelenül, ha erőszakosan teljesen kipusztították. Tehát fátlan vagy csak nyárfát, füzet, borókát stb.-t felmutató pusztán egyhamar nem akadhatunk rájuk. Akár milyen kedvező is a talaj — ha az illető faj magja oda el nem jut, természetes uton nem telepedhetik meg rajta. Igaz különben, hogy a kiváló erdei fák többnyire nemcsak lassan vándorolnak, hanem sokszor szinte rászorulnak arra, hogy őket más, könnyebben vándorló fák előzzék meg. Ugyanis leginkább csak kövér, nem tulságosan kötött, humuszos-lombhulladékos talajon, beárnyékolt helyen tudnak egészségesen csirázni. Az erdők természetes kifejlődésében a könnyen vándorló fák mintegy *előrsök* gyanánt szerepelnek, melyek a szűz talajon napfényes helyen megtelepednek, elszaporodnak s *a talajt a későbbben érkező, lassabban vándorló fajok számára előkészítik*. Fényigényök is megfelelő. A nyárfa, nyírfa, éger, füz, szil, galagonya, boróka és kőkény fényigény tekintetében jóformán mind első helyen áll. A tölgy és hárs sokkal több árnyékot tűr, főként fiatalon, a csirázást követő első esztendőknben, bár későbben, mire megerősödik, a legforróbb napsugarat is eltüri. Tehát a többi, korábban érkezett fa árnyéka nincs ellenére; sőt azok lombhulladéka és a tulságosan intenzív napsugarak ellen nyujtott védelem tölgynek, hársnak, s egynémely más fajnak csak hasznára van. Így tehát

vándorlási képesség, talaj- és fényigény igen jól kiegészítik egymást, egymással korrelációban vannak s az erdők természetes kifejlődése történetében mindegyik fontos tényezőként szerepel.

Az előörsi szolgálat — ha szabad ezt a kifejezést következetesen használnom — szárazabb, soványabb talajon bizonyára kiváló jelentőségű. Az Alföldön ismételten tapasztaltam, hogy szárazabb homokon bizonyos fák és cserjék ugyszólván egymás társaságát keresik. Nevezetesen a roppant szapora s nemcsak sovány talajt és forró napsugarat, hanem egyuttal befuvást-kifuvást is kitünően eltűrő fekete nyár töve körül cserjék szeretnek tanyát ütni. Az illető cserjék — galagonya, boróka, *Rhamnus*-fajok, *Prunus mahaleb*, *Berberis*, *Cornus*, *Viburnum* — éppen a magánosan álló vagy kisebb csoportokat alkotó nyárfa árnyékában s annak lombhulladékában csiráznak s nőnek fel legkönnyebben. Igaz, hogy ezek a cserjék is nagyon jól türik az intenzív fényt, de csirázásuk a nyárfa tövén mégis biztosabban megy végbe, mint egészen szűz és mozgékony talajon. Valószínű, hogy a tölgyesek és hársfaligetek is részben az ilyen előkészített talajon támadtak, nem pedig sivó, futó homokon. A különböző fáknak és cserjéknek buján növe csemetéit (a Csepelsziget homokbuckáin vagy a deliblati homokon) legtöbbször csak ligetek, facsoportok s erdős részletek mélyén, azok árnyékában, üdébb és humuszosabb talaján találtam, nem pedig kint a sivár helyeken. Ez ujjmutatás-ként szolgál arra nézve, hogy *kopárok befásítása alkalmával hogyan kell eljárni*: a legerősebb napsugarat tűrő s legrosszabb talajjal beérő — bár értéktelenebb — fajok védelmébe kell helyezni az értékesebb, de nagyobb igényű fajokat mindaddig, míg utóbbiak kellőképpen meg nem erősödtek. Ez különben olyan tétel, melyet a modern erdőművelés tan teljes mértékben elismer; régebbi időkben nem igen vették figyelembe, miért is sokszor óriási költséget okozó kísérletezések csak sötétben való, eredménytelen, kedvet szegő tapogatódzásnak bizonyultak.

Az erdők természetes kialakulását befolyásoló tényezők után végül még az *emberi kultúra* hatását is vegyük szemügyre.

Az emberi kultúra legfontosabb s a természetes növényzet képét leggyökeresebben átalakító hatása a *telkesítéssel* jár. Az ember saját gazdasági céljaira *lefoglalja* magának mindazokat a

területeket, amelyeket mezőgazdaságilag művelni érdemes. A művelés alá fogott területen a természetes fejlődést rendes utjából kizökkenti, a természetes növényzetet kiirtja vagy legalább átalakítja; a talajt megforgatja s vet bele azt, amit legjobbnak, leg-gazdaságosabbnak tart. A magyar Alföld összes területének nem kevesebb mint 60 százaléka szántóföld, szőlő vagy kert. Így pl. Csongrád és Békés megye területének összege alig valamivel több mint Árva, Liptó és Turócz megye területének összege. Ámde a két alföldi megyében a szántóföld és szőlő (kert nélkül) nem kevesebb mint 430.000 hektár, holott a három kárpátvidéki megyének összesen csak 146.000 h. szántóföldje van, s szőlője egyáltalán nincs. Azaz a két alföldi megyében a szántóföld és szőlő az egész területből körülbelül 70%-ot, a három északi megyében azonban csak átlag 20%-ot foglal el. Világos, hogy ilyen körülmények között az Alföldön erdőnek — a mai világban — nem maradhat sok helye. De nagy tévedés mindegyre csak fátlan pusztaságot emlegetni, mert a statisztikai adatok bizonyítják, hogy *az Alföldön nem „pusztaságok“, hanem szántóföldek uralkodnak.* Igaz ugyan, hogy a szántóföldek csak legujabban gyarapodtak olyan nagy arányokban. De azelőtt is az emberi kultúra befolyása alatt állott az Alföld minden hozzáférhető helye, t. i. legalább kaszálók és azonkívül óriási legelők voltak. Legelők különben még mai nap is nagy számban vannak.

Fel lehetne vetni azt a kérdést, hogy miért hódított annyira a kultúra, a növénytermelés és állattenyésztés éppen az Alföldön, mért nem a Kárpátokban is. A felelet nem nehéz. Az Alföld klímája és talaja a mezőgazdaságra nézve sokkal kedvezőbb, mint a zord hegyvidék. Klimához és talajhoz járul még az, hogy az Alföld sík vidék lévén, ember és legelő állat sokkal könnyebben veti meg rajta lábát, mint a Kárpátok meredek bércein. Ugyanazt kicsiben hegyvidéken sokszor tapasztalhatjuk. Minél meredekebb a hegyoldal, hegygerincz, hegycsúcs, minél járhatatlanabb a szakadék és lejtő, annál több az ősi növényzet. Mihelyest azonban lankásan emelkedő, széles talpu völgybe vagy pedig lapos hegytetőre érünk, mindjárt szántóföld, gyümölcsös vagy legalább kaszáló váltja fel a vad növény-formációkat. Ilyen okokkal lehet magyarázni azt is, hogy az Alföldön miért telepedtek meg leg-

szívesebben lovas nemzetek és pásztornépek s hogy az Alföld miért legalkalmasabb állattenyésztésre és növénytermelésre.

Hogy az emberi kultúra a telkesítés kedvéért nemcsak homokot győzött le és mocsarakat csapolt le, hanem erdőket is irtott, azt az utolsó század gazdasági statisztikai adatai bizonyítják. A mai nemzedék ezt közvetlen forrásokból és saját tapasztalatból is tudja. Egy-két évtized óta a homokvidékeken hódít legtöbbit a mezőgazdaság. Legjellemzőbb példa erre a deliblati homok. Lakott vidékektől távol eső helyeken a két utolsó évtizedben új kolóniák támadtak, melyek közül egyik-másik maholnap önálló közösséggé alakul át. Mind olyan helyeken, ahol azelőtt még legelő állat is ritkán járt, gabonaföldnek hirtelen sem volt s éppen azért kisebb-nagyobb erdős részletek, ligetek, facsoportok változatosabbnál-változatosabb flórával bőven voltak. Öreg tölgyek és hársak az őseredeti vegetáció jelképei gyanánt ugyyszólván lépten-nyomon akadtak a sok nyárfán kívül. Mai nap azok évről-évre ritkulnak, hova-tova nyomuk vész. Magam láttam még nyolcz-tíz évvel ezelőtt olyan hársfákat, melyekben vad méhek tanyáztak, de azóta a kultúra áldozatává lettek azok a fák és vége a vad méhek idillikus tanyájának. S ez az átalakulás miért történt? Mert az ember felismerte a homoktalaj kiváló jelentőségét a szőlőművelésben. Többet fizet a kisembernek a puszták homokja, ha szőlővel ülteti be, mint a legfeketébb agyag, mert homokban — már t. i. az immunis homokban — kudarcot vall a szőlő legnagyobb ellensége a filloxera.

A homokvidékeken kívül a folyók mentén is sok erdőt, fát irtanak mai nap telkesítés céljából. Homokon azért maradhatott sokáig fenn az ősi növényzet, mert a talajnak nem volt értéke s azonkívül sok helyen ivóvízben is hiány volt. Belterjesebb gazdaságokhoz pedig vizet bőven adó kutakra van szükség. A szőlőművelés és gyümölcsenyésztés jóformán egyedüli ága a mezőgazdaságnak, amely még a vízhiánnyal is annyira-mennyire megtud küzdeni. A folyók mentén pedig azért maradhatott napjainkig fenn ősi növényzet, mert a folyómenti erdők azelőtt járhatatlanok voltak s csak az ármentesítéssel sikerült azokat járhatókká tenni.

Mint már ebből is látni, a telkesítésnek, a kultúra térfogla-

lásának s ezzel együtt az őshonos növényzet pusztulásának az Alföldön is *természetszabta feltételei* vannak. A térfoglalást megakadályozza mindenekelőtt a terület hozzáférhetetlensége. Legnevezetesebb e tekintetben a sok tölgyes- és egyéb erdő a folyók mentén. A külföldi botanikusok azon a nézetben vannak, vagy voltak, hogy a magyar Alföld klímája olyan kedvezőtlen, hogy erdei fák nem nőhetnek meg, ha pedig a folyók szélén mégis található szép erdőségek, annak — szerintök — az a magyarázata, hogy a folyók mellett a levegő párateltebb s a fák a párateltebb levegőben jobban tudnak megélni. Ezt a magyarázatot nem lehet végérvényesnek elfogadni. Inkább azt tartom, hogy itt is több különböző tényezővel kell számolni. Még pedig tekintetbe kell venni azt, hogy a folyók árja kitűnő vándorut gyanánt szolgál, melyen az erdei növények magjai hamar juthatnak el a hegyekről az Alföldre; tekintetbe kell venni a nedvesebb talajt, melyen a hegyvidéki növények és az erdőalkotó fák magjai könnyen csiráznak s a fiatal csemeték gyökerei nem száradnak el; mindezekon kívül pedig még tekintetbe kell venni azt is, hogy a folyómenti erdők területe a gyakori árvíz és a mocsaras-, lápos talaj miatt a kultúra számára hozzáférhetetlen volt. Amilyen szép erdők akadnak még mai nap folyók mentén, épp olyanok lehetnek más egyebütt is kövérebb, megfelelő talajon. Csakhogy a szárazon fekvő területeket a kultúra foglalta le magának. A külföldi botanikusok autoritása előtt még a magyar szakemberek is meghajoltak s azért szinte köztudatba ment át a magyar alföldi klíma erdőgyilkoló és fapusztító hatása. Csak ritkán mernek ellenkező véleményt hangoztatni, de az is többnyire „pusztában elhangzott szó“. Így pl. a *Fekete—Mágoicsy-Dietz-féle* Erdészeti Növénytan „Magyarország növényföldrajzi viszonyai“ cz. fejezetben határozottan állást foglal a külföldi autoritások általánosan elfogadott véleményével szemben. Hanem azért az azóta megjelent külföldi növényföldrajzi kézi könyvekben még mindig a régi nézet uralkodik a magyar Alföld erdei növényzetére vonatkozólag. Hogy azonban a most élő külföldi szakemberek rendszeren mégsem annyira elfogultságból, mint inkább megfelelő felvilágosítás hiánya miatt ragaszkodnak a régi autoritások véleményéhez, arról magam többször meggyőződtem.

E kitérés után ismét hangsúlyozni kívánom, hogy nem egyes-egyedül a klímával szabad magyarázni az erdő jelenlétét, vagy hiányát a magyar Alföldön. Nevezetesen, ha Bács megyében, Békésben, vagy Szatmár alluviális síkjain azt találjuk, hogy folyó mentén erdő van, holott a szárazabb fekvésű, de szintén kitűnő minőségű kővér talajon erdei fának nyoma sem akad, — annak korántsem a párateltebb, vagy kevésbé páratelt levegő, sem egyes-egyedül a nedvesebb, vagy szárazabb talaj az oka, hanem mindenekelőtt és főként az, hogy a földműves mit tartott jórak gabonaföldnek vagy esetleg legelőnek lefoglalni s mit hagyott meg ősi vegetációjában. Az árvizmentesítéssel lépést tartva nyomulnak előre a gabonaföldek s hátrálnak meg az ősi erdők — nem a kedvezőtlenebb klíma, vagy talaj miatt, hanem mert az ember szabja meg azok terjedelmét és határát.

A szántóföldek és szőlők kedvéért az ember az eredeti növényzetet egészen kiirtja. Más esetben azonban a természetes növényzet, az őshonos fák és cserjék megmaradnak s az emberi kultúra csak módosítólag hat rájuk. Nevezetesen a legelőkön és kaszálókon többnyire természetes uton-módon tartja fenn magát a növényzet; de mivelhogy a legelő állatok nagy tömege és állandó intenzív behatása vagy a kaszálás a vad növényzetre lényeges befolyással van, a legelőkön és kaszálókon csupa ősi vegetációt ne keressünk. Főként az erdők, egyáltalán a fák állanak útjában a sok legelő állatnak és a szénatermelésnek. Azért legelőkön és kaszálókon tekintet nélkül arra, hogy az ember a talajt vagy növényzetet más egyébként, pl. magvetéssel mesterségesen befolyásolja, a vadnövények közül a dudvaneműek szaporodnak el a fásnövények rovására.

Amely legelőn s kaszálón a fásnövényzetet az ember ki nem irtja, ott a fásnövényzet legalább gyérül s fajilag meg physiognomiailag lényegesen módosul.

Legeltetett helyen a fásnövényzet mindig aránylag gyér, mert a fák magjának csirázása és csemeték növekedése többnyire lehetetlen. Csak egynémely faj fog ki a legelő állatokon, még pedig azok, amelyek fel vannak fegyverkezve a legelő állatokkal szemben. Azért legeltetett erdőben az aljanövényzet többnyire igen egyhangu és gyér; ami kevés bokor, facsemete, cserje akad, az mind

szurós. A nemesebb fajok legfőbb sarjhajtások után szaporodhatnak s mivelhogy a legelő állatok azokat is megtámadják, legelt helyen sokszor igen bizarr alakú bokrokat találunk. Az illető bokrok esetleg nemes fajokhoz tartoznak, de terebélyes, magastörzsű fává nem tudnak megnőni: a legelő állatok behatása miatt. A legelő képe a legeltetés módja és intenzitása szerint nagyon változó lehet. Végső esetben már egyáltalán nincs fa a legelőn, hanem legfőbb szivós cserjék huzódnak meg rajta. Lólegelőn a galagonya és kökény szeret elszaporodni, még pedig előbbi homokos, utóbbi agyagos talajon. Ahol a legeltetés nem intenzív, ott többféle fás növény talál utat-módot, hogy magról elszaporodjék; de természetesen csak olyanok, amelyek gyorsan növekednek és mindenekelőtt olyanok, amelyeknek magjait a szél minden esztendőben nagy mennyiségben hozza el. Ilyen a nyírfa (pl. a Nyírségen), a nyárfa homokon, a fűzfa nedves, a szilfa agyagos talajon. Világos mindezeknél fogva, hogy *ahol mai nap nyírfa, nyárfa, fűz vagy szil, továbbá galagonya, kökény stb. terem, ott sok más tényezőn kívül a legeltetés is fontos tényező gyanánt szerepel.* Ez ismét olyan tétel, mely még nem talált kellő méltánylásra; sokszor (bár nem mindig) teljesen megfelelnek róla s egyesegyedül csak a klímára hivatkoznak a legbonyolultabb növényföldrajzi kérdések magyarázása céljából. A magyar Alföldön az erdők, — ha csak hozzáférhetőek és bejárhatók, mint nevezetesen a homoki erdők — legeltetésnek vannak vagy voltak kitéve. Legeltetett erdő pedig nem lehet olyan üde, nem lehet olyan gazdag s nem lehet olyan sűrű, mint a bántatlan erdő. *Ennek kell részben betudni azt, hogy homokon sokszor a tölgy helyett a nyárfa vagy más értéktelenebb fa uralkodik.*

Egyébiránt nem szabad megfelelkezni arról sem, hogy legelőn a talaj többnyire romlik, még pedig különbözőképpen. A talaj veszithet tápláléértékéből, üdeségéből és kötöttségéből, esetleg lazaságából. A gyérebb növénytakarón keresztül a nap kedvezőtlenül befolyásolja a talajt. Homokon a legelő állatok a futóhomok képződését is elősegítik. *Ez mind újabb és újabb ok arra, hogy legeltetett helyen a nemesebb fajok pusztulásnak induljanak.*

Kaszálókon szintén azt tapasztaljuk, hogy majd vannak rajta fák, majd pedig hire-hamva sincs fásnövénynek. Tisztán a gazda

belátásán és beavatkozásán mulik. Nem ritka az olyan kaszáló, amelyen sok cserje szaporodott el s viszont van erdő, amelynek tisztásait állandóan kaszálják. Kaszált helyen, ha a fákat nem nagyon irtják, a fák és cserjék változatosabbak s szebbek, mint legelőn, mert itt nemcsak szurós, hanem más fajok is felnövekednek és az ágakat, galyakat semmisem bántja. *Azért kaszált helyek a közbeszórt fás növényekkel sokszor igen kedves képet nyújtanak s angol parkra emlékeztetnek*, amelyből csak éppen az utak hiányzanak. Ilyen parkszerű tájékat ismerek a Nyírségen és a deliblati homokon, azonkívül több helyütt, folyók mellékén; de nemcsak az Alföldön, hanem hegyvidéken, a bükk- és fenyőövben is található. Mivelhogy a kaszálóban álló fák minden oldalról napfényben részesülnek, koronájuk sokkal szebb s festőibb, min sűrű erdőben. Külön ismétlem, hogy terjedelmes kaszálókról, vagy kaszált erdőtisztásokról van szó. Ezeket is a klímával igyekeztek magyarázni, teljesen megfelelkezvén arról, hogy a természetes tényezőkön kívül az emberi kultúra befolyása is számottevő tényező gyanánt szerepel.

Az erdők őseredeti képe végül az erdőüzem szerint módosul s eszerint még a fajok is változhatnak. Minél irgalmatlanabban használják ki az erdőt, annál silányabb lesz az egész erdő s annál inkább pusztulnak az értékes fajok. Valószínű, hogy az Alföldön a hajdani gondtalan erdővágás miatt sok tölgyes pusztult el s sok ilyen egykori tölgyes helyén mai nap silány, értéktelen növényzet van.

Megjegyzem, hogy az emberi kultúra behatása nemcsak az Alföldön, hanem a hegyvidéken és a föld egész kerekéségén látható nyomokat hagy hátra. Ismeretes, hogy Magyarország délkeleti részén sok a gyertyánfa. Krassó-Szörény megyében tett megfigyelésem szerint valószínűnek tartom, hogy ott a gyertyán legtöbb esetben a hajdani bükkösök rovására szaporodott el, a gondatlan erdőkezelés következményeképpen. Ugy szintén nagyon sok egykori bükkös és fenyves helyét mai nap buja kaszálók foglalják el.

A fentebbiekben az ember, a legelő állatok és a madarak szerepéről esett szó. Mindezek biológiai tényezőknek nevezhetők. A biológiai tényezőkhöz sorakozik még egy: az élősdik szerveze-

tek behatása. A gyapjas pille és sárgafaru pille pusztításai a legutolsó négy esztendőben igen komoly aggodalomra adtak okot. Ezer meg ezer fát fosztott meg lomboztatától ez a két rovar. Valósággal csapást jelent s az ehhez hasonló pusztítások nyilván a fajok elszaporodására vagy csökkenésére nagy hatással vannak.

Visszatérve az emberi kultúra befolyására, az elmondottak után meg kell említeni azt, hogy az ember az erdőt nemcsak irtja, nemcsak átalakítja és ritkítja, hanem viszont *új erdőket is telepít s új fajokat honosít meg*. Az emberi kultúra ebben a tekintetben a növényzet képét lényegesen befolyásolja. Ha *Kerner* annak idején az akáczfával s más egyéb fával elért sikerekről győződhetett volna meg, ő benne is megfogalmazott volna az a vélemény, hogy a magyar Alföld klímája nagyon is sok fának kedvez.*) Az emberi kultúra főleg azért van áldásos hatással, mert olyan fajokat honosít meg, amelyek természetes vándoruton nem juthattak volna el az Alföldre, bár ennek klímája és talaja rájuk nézve kedvező. Az Alföldön mai nap számos olyan fát tenyésztünk, amelyek vagy Észak-Amerikából, vagy keleti Ázsiából származnak. Az emberi kultúra beavatkozására volt szükség, hogy ezek a fajok itt meghonosodjanak. Igaz, hogy a honosítási kísérletek némelykor csütörtököt mondtak. Leginkább akkor, amikor a kísérletezést mindjárt nagyban kezdték, ahelyett, hogy az illető fajokat előbb kicsinyben próbálták volna ki, és amikor az illető fajok meteorologiai és talajigényeit figyelembe nem vették. A céltudatos és gazdaságos honosítási kísérleteknek az a rendje, hogy a kérdéses fajok meteorologiai és talajigényeit lehetőleg természetes előfordulási helyeik alapján megállapítják, majd azokat megfelelő klímával és talajjal kitűnő vidékeken kicsinyben kipróbálják s azonkívül gyakorlati értéküket is legalább nagyjából megállapítják. Alföldünkön nagy hibát követnek el még mai nap is, amikor pl. Békés-Gyula, Berettyó-Ujfalu, Püspök-Ladány és Karczag vidékén kötött agyagon, sőt szikes helyen akáczfaiskolákat rendeznek be. Ezen a vidéken óriás területek fátlanok s a tanyai paraszt több-

*) Érdekes, hogy *Borbás*, aki *Kernernek* igaz tisztelője volt és sok tekintetben követte őt, ebben az egy tekintetben mégis a *Kernerétől* eltérő véleményt hangoztatott s Békés megye növényzetéről irt művében kiemelte, hogy az Alföld kellő közepén is különböző fák találhatók.

nyire csak akáczt ültet — szármalmas eredménnyel. A kiterjedt legelőkön, hosszú utakon sem állnak, sem embernek árnyékot nem nyújt egy-egy terebélyes fa, vagy faszor; pedig lehetne ott üde favegetáció. Ha jobban válogatnák meg a talajnak megfelelő fajokat, kevés költséggel biztos eredményt érhetnének el. *Gleditschia*, *Ailantus*, *Ulmus glabra*, *Morus*, *Fraxinus*, *Acer Negundo*, *Tilia tomentosa*, *Sophora japonica*, *Tamarix gallica* ajánlhatók leginkább az említett vidékre.

Megemlítem, hogy kivételes esetben kiváló ritka fát mesterségesen oltással is érdemes lesz elszaporítani. Így pl. az *Acer saccharinum* L. hazánkban még nagyon ritka, de gyors elterjedése érdekében más *Acer*-fajokra való oltás után is szaporítható. Hazai *Acer*-fajainknál gyorsabban nő, hamar lesz belőle terebélyes fa. Nem szabad azonban ezt a fajt az *Acer saccharinum* Wang. nevű fajjal összetéveszteni. Az *Acer saccharinum* L. nevet némely mű (pl. *Mouillefert* Les arbres et arbrisseaux) nem is említi. Minálunk azonban *Acer saccharinum* néven újabban többnyire ezt a Linné-féle fajt értik. Az *A. saccharinum* Wang.-tól könnyen megkülönböztethető, mert virágkocsánja egészen rövid, úgy hogy virágja jóformán ülő s ez nem a levelekkel egyidőben, hanem több héttel korábban, már márczius hó első felében, vagy közepe táján jelenik meg; termése igen nagy, szárnya egyenes.

Végül nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy ha fákat idegen országból vagy más vidékről hozunk be, azzal együtt esetleg idegen származású élősdieket is — akaratlanul — behurczolunk; azért az idegen helyről származó példányokat több évig élesen szemmel kell tartani.

Az a körülmény, hogy az Alföldön sok erdőt, fát telepítettek, arra a véleményre adott okot, hogy a legtöbb alföldi erdő telepítés eredménye. Pedig ez nagy tévedés. Az erdőkkel benőtt terület a kultúra behatására nagyobb mértékben fogy, mint növekedik s nagyszabású telepítés tulajdonképpen alig egy század óta folyik. A beavatott szem könnyen különbözteti meg a természetes uton létesült erdőt a mesterségesen telepített erdőtől.

A történelem erdőtelepítésről vajmi keveset, erdőhasználatról és erdőirtásról annál többet tud. Így pl. a *Tagányi*-féle Erdészeti

Oklevéltár adatai szerint a következő esetekben említetnek alföldi erdők: Bodrog, Csanád, Keve, Temes és Bács megyékben 1238. év (a disznókat a vármegyék *erdeiben* legeltetni szabad); a Csepelszigeten 1270. és 1348. év (királyi *erdőővők*); Debreczen 1460. év (*Mátyás* király megerősítő levele Debreczen városa részére, melylyel „a hortobágyi *erdők* védelmét és tisztét — melyet azelőtt debreczeni királyi tiszttartóra ruházott — mivel azt már *Hunyady János* is a városra bizta s ha a várost tűz érné, azon erdőkből könnyen fölépülhetne, sőt ezeknek védelme is hathatósbabbá válik általuk, sem mint a mindig változó tiszttartók által újra Debreczen városának adományozza örök időkre“; itt különben megjegyzem, hogy a „hortobágyi erdők“ alatt valószínűleg a Debreczentől északra és keletre elterülő homokon előforduló erdők értendők, nem pedig a mai értelemben vett Hortobágyi-pusztá); Szolnok és Debreczen 1558. év; Szabolcs-megye 1578. év („semjéni erdő“); Debreczen 1642. év („Nagyerdő“, „Apafája“, „Csere“, „Jancsika erdő“); Szeged 1718. év („*Waldungen* von Karlsburg bis Szegedin“); „csanádi és csákovai erdő“ 1743.; „csanádi *erdőség* a Maroson túl“ 1749. Hogy mindazonáltal az alföldi magyarság már 500 évvel ezelőtt is megismerhette az erdőtelepítés fontosságát, azt egynémely idevágó adat bizonyítja, mint pl. a következő: Kis-Károly 1326. év (*Karácsonyi*, Békés várm. tört. I. p. 34. *Tagányi* f. e. műve I, p. XV szerint).

Hogyha végül a II. és III. fejezetben a talajról és a többi alárendelt jelentőségű tényezőről mondottakat összegezem, idevágó tanulmányaimból és tapasztalataimból leszűrt véleményemet a következőkben foglalhatom össze:

1. A magyar Alföldön egyebeken kívül azért is kevés az erdő, mert nagy területeken a talaj igen kedvezőtlen (pl. szik, mocsár, láp, futóhomok). Ahol pedig a talaj erdőalkotó fajokra nézve kedvező volna, ott az állattenyésztés és növénytermelés ősrégi idők óta az erdők kialakulásának és térfoglalásának útját állja.

2. Erdősítés alkalmával az Alföld sajátságos talajviszonyainak a tanulmányozására nagy gondot kell fordítani; nevezetesen a különböző talajnemeknek megfelelő fajokat helyesen meg kell válogatni.

3. Idegen fák honosítása érdekében lehetőleg önállóan kell eljárni. Nem szabad megelégedni azzal, amit szomszédos országok, vidékek szakemberei már kitapasztaltak s ajánlatosnak, vagy nem ajánlatosnak tartanak, hanem az Alföld különböző pontjain önálló, céltudatos kísérleteket kell megindítani, illetőleg a megindítottakat minél jobban támogatni és bővíteni volna tanácsos.

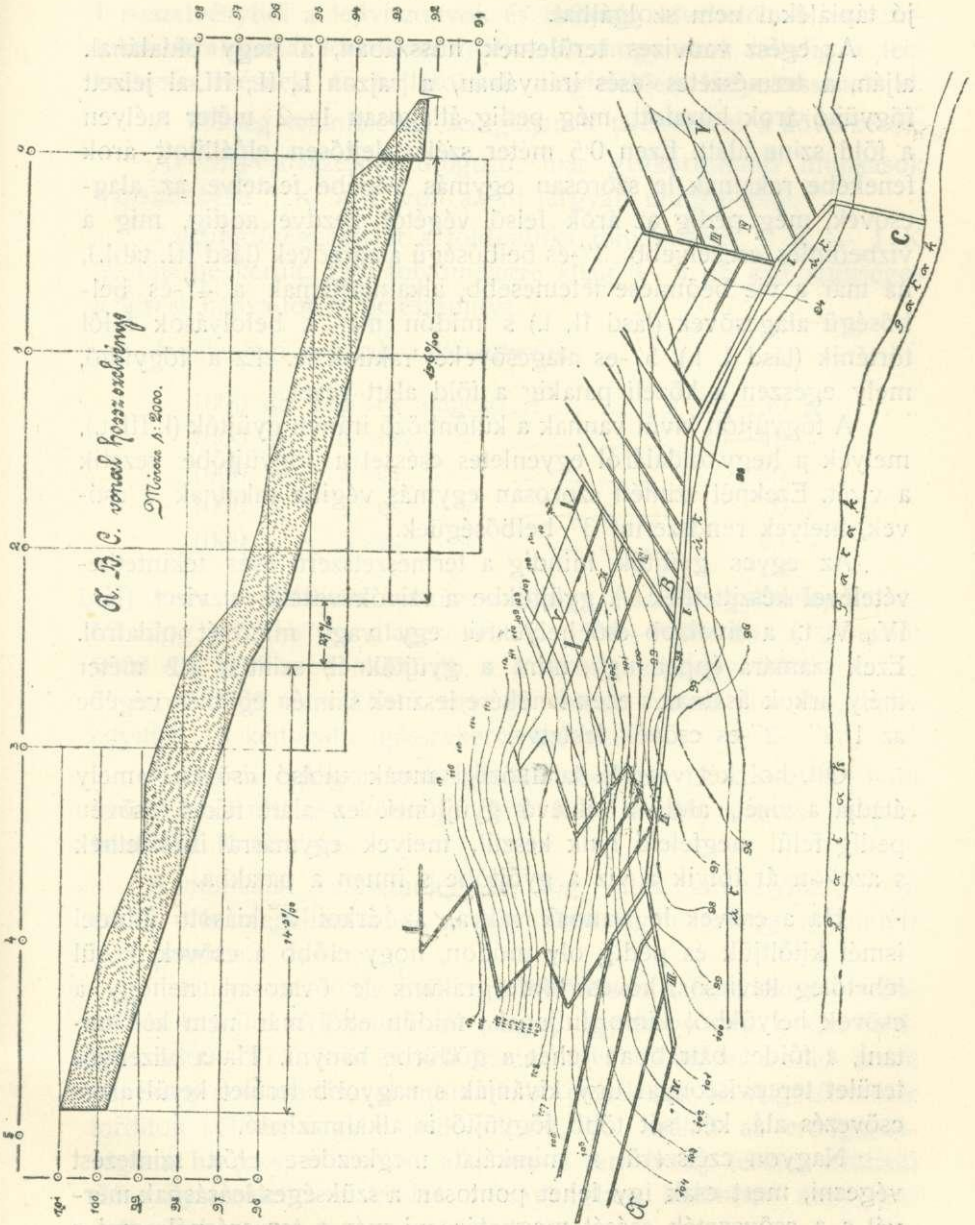
Néhány szó az alagsövezésről.

Irta: *Bohuniczky Endre* m. kir. főerdész. •

Ismerek erdőgazdaságot, melynek területe ugyan több ezer katasztrális hold, mégis nincsen benne annyi használható szántó és rét, hogy azokból a kezelő erdőtiszt és az erdőőrök illetményföldje kitelnék avagy a csemetekertekhez szükséges terület rendelkezésre állana. Azonban a tulajdonképpeni erdőn kívül bőven található olyan terület, mely vizenyösségénél és vadvizes voltánál fogva rendes művelésre nem alkalmas, de ha onnan a víz állandóan levezetést nyerne, abból jól termő terület válnék.

Ezen utóbbi cél elérhető egyszerű alagsövezés által s mint-hogy erdőgazdaságainkban még nagyon ritka az az eset, hogy ezen egyszerű, de legtöbbször célhoz vezető módon hasznos, termékeny területet állítanak elő, miáltal az erdőbirtok értékében gyarapodik, hasznos dolgot vélek cselekedni, mikor a tótsóvári m. kir. erdőhivatal zborói erdőgondnokságában az 1907. év folyamán végzett alagsövezési munkálatról röviden megemlékezem, melyet az itt bemutatott ábra alaprajzban és metszetben ábrázol.

Az erdőgondnokságnak ugyanis 12 katasztrális hold területe, mely különben lankás hegyoldalon terül el, állandóan nedves, vadvizes volt, rendszeres művelésre egyáltalában nem volt alkal-

mas, rajta csupán vad fű termett, ami pedig lónak és marhának jó táplálékul nem szolgálhat.

Az egész vadvizes területnek hosszában, a hegy oldalának alján, a természetes esés irányában, a rajzon I., II., III.-al jelzett fögyűjtő árok huzatott, még pedig átlagosan 1—2 méter mélyen a föld színe alatt. Ezen 0.5 méter széles, lejtősen előállított árok fenekébe rakatnak le szorosan egymás végébe fektetve az alagcsövek, még pedig az árok felső végétől kezdve addig, míg a vízbeömlés csekélyebb, 3''-es belbőségű alagcsövek (lásd III. tábl.), ha már a víz beömlése tetemesebb, alkalmaztatnak a 4''-es belbőségű alagcsövek (lásd II. t.) s midőn már a befolyások felől történik (lásd I. t.), 5''-es alagcsöveket rakunk le. Ez a fögyűjtő, mely egészen a közeli patakig a föld alatt vezet.

A fögyűjtőn kívül vannak a különböző irányu gyűjtők (I. III. t.), melyek a hegy oldaláról egyenletes eséssel a fögyűjtőbe vezetik a vizet. Ezeknél szintén szorosan egymás végibe rakatnak a csövek, melyek rendszerint 3'' belbőségűek.

Az egyes gyűjtők mindig a természetszerű esés tekintetbevételével készítettnek. A gyűjtőkbe a szivók vezetik a vizet (lásd IV., V. t.) a távolabb eső helyekről egy vagy mindkét oldalról. Ezek számára éppen úgy, mint a gyűjtőknél, szintén 1.2 méter mély árkok ásatnak s ezek fenekére lesznek szintén egymás végébe az 1½''—2''-es csövek fektetve.

Ott, hol két vezeték találkozik, annak utolsó csövén, amely átadja a vizet, alul, a felvevő gyűjtőnek ez alatt fekvő csövén pedig felül megfelelő lyuk készül, melyek egymásra illesztetnek s azokon át folyik a víz a gyűjtőbe s innen a patakba.

Ha a csövek le vannak rakva, az árkot a kiásott földdel ismét kitöltjük és pedig oly módon, hogy előbb a csövek körül lehetőleg kavicsos, köves földet rakunk le óvatosan, nehogy a csövek helyükből kimozduljanak; midőn ettől már nem kell tartani, a földet bátrabban lehet a gödörbe hányni. Ha a vizenyős terület terepviszonyai úgy kívánják s nagyobb terület kerül alagcsövezés alá, két, sőt több fögyűjtő is alkalmazható.

Nagyon czélszerű a munkálat megkezdése előtt színtezést végezni, mert csak így lehet pontosan a szükséges leásásnak mérvét s a csövezeték esését meghatározni már a tervezésnél, ami a

költségösszeg nagyságára lényegesen kihat. Az itt bemutatott hosszszelvényből a lejtviszonyok és mélység kivethető. A csővezetékek lerakásánál főelvül szolgáljon az, hogy azok mindig a természetes esésnek és hajlásoknak megfelelően helyeztessenek el.

A költség tekintetében szolgáljanak tájékozással a következők.

Az alapcsővezésnél dolgozó, már gyakorlottabb munkások napszámára 3 K 50 f. volt az itt tárgyalt munkálatnál.

Talajminőség szerint a földmunka folyóméterre 1 K — 1 K 20 fillérbe került. Egy folyóméterre átlag 3—5 db cső szükséges a törési hányadot is beleszámítva.

A jelenlegi csőárak a következők:

1000 db	1 $\frac{1}{2}$ "-es	alagszó	---	---	---	---	26—30 K
1000 "	2"-es	"	---	---	---	---	36—40 "
1000 "	3"-es	"	---	---	---	---	56 "
1000 "	4"-es	"	---	---	---	---	70 "
1000 "	5"-es	"	---	---	---	---	85 "

A vasuti szállítási költség nagysága a szállító gyártelep helyétől függ. Az 1 $\frac{1}{2}$ "-es alagszókból 6500—7000 db, a 2"-esből 5500 db, a 3"-esből 4000 db, a 4"-esből mintegy 2800 db, az 5"-esből 2000 db rakható egy 20 tonnás vasuti kocsiba, mely egyuttal 10 kétfogatu igáoszekeret igényel.

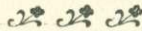
A zborói erdőgondnokságban az említett 12 katasztrális hold terület alagszóvezési költsége 2070 K-ba került, vagyis holdanként 172 K 50 f.-be.

A munkálat valószínűleg be fog válni, amennyiben, mint eddig már megállapított, a csövekben vigan csurog a talajviz le a patakba.

Tekintve azt, hogy mai nap, különösen a felvidéken a szántók és kaszálók ára rendkívül magas, úgy hogy nem ritkán holdjáért 1800—2000 K-át is kell fizetni, továbbá mivel a föld ára a népesség szaporodásával mindinkább emelkedik, az alagszóvezésre fordított költség nagyon indokolt ott, hol azáltal az erdőgazdaságban hasznos, művelésre alkalmas s termékeny terület állítható elő s ily területtel a kívánt mennyiségben különben nem rendelkezünk.

Miután évről-évre mindinkább előáll annak a szüksége, hogy termőföldjeinket gyarapítsuk, úgy vélem, a jövőben az alagsövezési munkálatok nagyobb lendületet nyernek s éppen erdőbirtokainkon, hol aránylag bőven található a vizenyős, vadvizes s jelenleg még művelésre nem alkalmas terület, fog az alagsövezés gyakran alkalmaztatni, hogy ezáltal a vagyonban és közjóban tetemes gyarapodás éressék el.*)

*) Tudunkkal a besztercebányai erdőigazgatóság kerületében már számos ily munkálat végeztetett. Szerk.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1908. évi június hó 24-én tartott üléséről.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedó* Albert dr. I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Gaul* Károly, *Hangay* Géza, *Havas* József, *Hirsch* István, *Laitner* Elek, *Nagy* Károly, *Péck* Kálmán, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula és *Vadászfy* Jenő választmányi tagok, *Bund* Károly egyes. titkár, *Cserny* Győző segédtitkár és *Kaán* Károly rendes tag.

Távolmaradásukat kimentették: *Bittner* Gusztáv, *Csupor* István, *Hoffmann* Antal, *Kiss* Pál, *Krajcsóvi*ts Béla, *Máday* Izidor, *Muzsny* Géza, *Osztroluczky* Géza, *Simon* Gyula, *Török* Gábor és *Vuk* Gyula választmányi tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Tomcsányi* Gyula és *Nagy* Károly választmányi tagokat kéri fel.

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő: a bevétel f. évi január hó 1-től a mai napig --- 48776 K 04 f. ugyanezen idő alatt a kiadás --- --- --- --- --- 36954 K 09 f.

Rendkívüli bevételek czimén a következő összegek folytak be: az alaptőke javára: készpénz alapítványként, gróf *Degenfeld* Sándor és báró *Stummer* Ágoston részéről 300—300 K; a pannonhalmi főapátság részéről 200 koronás alapítványának 300 koronára való kiegészítéseként 100 K; kötvényben tett alapítványok törlesztésére pedig 542 K, vagyis összesen 1242 K; a *Wagner* Károly alapítvány javára 45 K 70 f.; az *Erzsébet* Királyné alapítvány javára 6 K és az altiszti segélyalap javára 16 K 26 f.

Jelenti továbbá a titkár, hogy kövezési járulékként kénytelen volt fővárosi szabályrendelet alapján 3461 K 85 fillért kiutaltványozni, mely összegnek póthitelként való engedélyezését kéri.

Végül jelenti, hogy a számadásvizsgáló bizottság június hó 2-án a pénztárt váratlanul rovancsolta és teljes rendben találta.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul véve, a kért póthitelt engedélyezi.

III. A titkár bemutatja a számvizsgáló bizottság jelentését az egyesület m. é. zárszámadásáról és javaslatát a jövő évi költségvetésről és a behajthatlan összegekről.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1907. évi zárszámadása

A) Pénztári számadás.

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1907. évben		Előírány-zott összeg 1907. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Pénztári maradvány 1906. évről	—	—	—	—	—	—
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székházbérfjövédelme	13454	—	12700	—	+ 754	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványaik után fizetett kamatok és a csak 200 K-át alapított tagok kedvezményes lapdíja ...	3719	70	3500	—	+ 219	70
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18447	06	18000	—	+ 447	06
IV. Az állam által adott segélyek	6000	—	4000	—	+2000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövedelmei :						
a) Erdészeti Lapok	6632	72	6800	—	— 167	28
b) Erdészeti Zsebnaptár	2583	—	3000	—	— 417	—
c) Erdészeti Rendeletek Tára	74	60	100	—	— 25	40
d) „Az Erdő” című lap után	8600	53	11000	—	—2399	47
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	6567	80	5000	—	+1567	80
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövedelmek	36	78	100	—	— 63	22
VIII. A törzsvagyon, a titkári nyugdíj-alap és a székesfehérvári ismeretlen alapítvány, valamint a folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	7821	47	7200	—	+ 621	47
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevétele	1100	—	1100	—	—	—
X. A Wagner Károly alap. bevétele	1962	—	1805	—	+ 157	—
XI. A gróf Tisza Lajos-alap. bevétele	2026	—	2030	—	— 4	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1560	—	1560	—	—	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	896	—	895	—	+ 1	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alap. bev.	420	—	460	—	— 40	—
XV. A Horváth Sándor-alap. bevétele	655	—	655	—	—	—
XVI. A Faragó Béla-alapítvány bevétele	250	—	250	—	—	—
XVII. Postaköltség és más térítmények	393	66	200	—	+ 193	66
XVIII. Megítélt és behajtott perköltségek	32	40	100	—	— 67	60
XIX. Egyéb bevételek	552	40	50	—	+ 502	40
Átvitel	83785	12	80505	—	+3280	12

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1907. év- ben		Előirány- zott összeg 1907. évre		Az elő- irányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Átvitel	83785	12	80505	—	+3280	12
B) Átfutó bevételek.						
XX. Az új alapító tagok által kész- pénzben tett egyesületi alapítvá- nyok és a kötelezvényben tett ala- pítványok törlesztésére befizetett összegek	3564	25	2000	—	+1564	25
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok és a titkár hozzájárú- lása a nyugdíjalaphoz :						
1. Titkári nyugdíjalap	570.—					
2. Deák Ferencz alapítvány	—.—					
3. Wagner Károly-alapítvány	384.76					
4. Gróf Tisza Lajos alapítvány	—.—					
5. Bedő Albert-alapítvány	—.—		700	—	+ 274	26
6. Erzsébet királyné-alapítv.	—.—					
7. Luczenbacher Pál-alapítv.	—.—					
8. Horváth Sándor-alapítvány	—.—					
9. Altiszti segélyalap	19.50					
XXII. Az egyesület által a szerzők ter- hére kiadott szakkönyvek eladá- sából befolyó jövedelmek	20	40	200	—	— 179	60
XXIII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	3521	34	2000	—	+1521	34
Összesen	91865	37	85405	—	+6460	37

K i a d á s	Tényleges kiadás 1907. évben		Előírány-zott összeg 1907. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
	A) Rendes kiadások.					
I. Hivatalnokok és szolgák illetményei:						
a) a titkár fizetése és pótléka	6600.	—				
b) a segédtitkár fizetése	1200.	—				
c) a pénztáros fizetése	1600.	—				
d) az irnok fizetése	720.	—				
e) szolgálta és házmester fizetése	1400.	—				
f) jutalmak és segélyek	960.	—	12480	—	12400	+ 80
II. Írói tiszteletdíjak			3404	—	3400	+ 4
III. Ügyviteli költségek:						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és táv- beszélő	5404.81					
b) lapexpedició	1808.72					
c) közgyűlési és utiköltségek	1848.08		8661	61	7000	+1661 61
IV. Erdészeti Lapok és más állandó kiadványok nyom- tatási költségei:						
a) Erdészeti Lapok	14365.58					
b) Erdészeti Zsebnaptár	2772.63					
c) Erdészeti Rendeleték Tára	—					
d) „Az Erdő” című lap után	11745.49		28883	70	25000	+3883 70
V. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irod. kiadványok költségei			—	—	1000	—1000
VI. A könyvtárgyarapítására és szak- lapokra						
			1000	—	1000	—
VII. Leltári tárgyak beszerzésére			287	20	500	— 212 80
VIII. A székházat terhelő kiadások						
a) állami adó	4135.47					
b) községi adó és házbérkrajczár	1402.79					
c) vízvezetési illeték	662.72					
d) udvarvilágítás és gázlángok javítása	889.45					
e) tűzkárbiztosítás	120.86					
f) ablaküveg-biztosítás 1912. V. 20-ig kifizetve	473.86					
g) Javítások, tisztogatás, kémény- seprés	952.40		8637	55	8500	+ 137 55
IX. Illetékegyenérték és az egyesületet mint ilyen terhelő adó						
			1325	52	1326	— — 48
X. Egyéb előre nem látott kiadások						
			2913	83	3000	— — 86 17
XI. A Deák Ferencz-alapítvány iro- dalmi pályadíjai						
			1100	—	1100	— — —
XII. A Wagner Károly - alapítványból adandó segélyek						
			1962	—	1805	+ 157
Átvitel	70655	41	66031	—	+4624	41

K i a d á s	Tényleges kiadás 1907. évben		Előirányzott összeg 1907. évre		Az előirányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	70655	41	66031	—	+4624	41
XIII. A Gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2026	—	2030	—	—	4
XIV. A Bedő Albert - alapítványból adandó ösztöndíjak	1200	—	1200	—	—	—
XV. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	896	—	895	—	+ 1	—
XVI. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyek	420	—	460	—	—	40
XVII. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	655	—	655	—	—	—
XVIII. A Faragó B.-alapítványból adandó segélyek	250	—	250	—	—	—
XIX. Az egyesület ügyvédjének számlájára fizetett összegek	56	45	600	—	—	543
<i>B) Átfutó kiadások.</i>						
XX. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	3564	25	2000	—	+1564	25
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek:						
1. Titkári nyugdíjalap	5644.	—				
2. Deák Ferencz alapítvány	—	—				
3. Wagner K.-alapítvány	384.76	—				
4. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	—	—				
5. Bedő Albert-alapítvány	360.	—				
6. Erzsébet királyné-alapítvány	—	—				
7. Luczenbacher Pál-alapítvány	—	—				
8. Altiszti segélyalap	19.50	—				
9. Jubiláris alapítvány	1000.	—				
10. A székesfehérvári ismeretlen alap	97.	—	7505	26	6500	—
XXII. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák kiadási költségei					2000	—
XXIII. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	115	66	784	—	—	668
XXIV. Egyéb átfutó kiadások	4521	34	2000	—	+2521	34
Összes kiadás	91865	37	85405	—	+6460	37

B) Alapítványi kamatok és tagsági díjak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
1. Alapító tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1906. év végével	1946	66		
Előírás 1907. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	3443	70		
	Összesen		5390	36
Törlesztés:				
1906. évben előre fizetett összeg	128	30		
1907. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	2	06		
1907. évben fizetett kamat és kedvezményes lapdíj (lásd A) pénztári számadás II. bevételi rovatát	3719	70	3850	06
Marad hátralék 1907. év végén			1540	30
és pedig:				
1. 1908. évre átvitt összeg	1697.	—		
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	156.70			
Marad tehát 1907. év végén hátralék	1540.30			
2. Rendes tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1906. év végével	9312	37		
Előírás 1907. évre	18514	—		
	Összesen		27826	37
Törlesztés:				
1906. évben előre fizetett összeg	554	38		
1907. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	674	62		
1907. évben fizetett tagsági díjak (lásd A) pénztári számadás III. bevételi rovatát	18447	06	19676	06
Marad hátralék 1907. év végével:			8150	31
és pedig:				
1. 1908. évre átvitt összeg	8766.36			
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	616.05			
Marad tehát 1907. év végén hátralék	8150.31			

C) A gróf Tisza Lajos alapítványra magánkötvényekben tett alapítvány kamatainak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Tartozás:				
Hátralék 1906. év végével	10	—		
Előírás 1907. évre	10	—		
Összesen			20	—
Törlesztés 1907. évben			20	—
Marad hátralék 1907. év végével				

D) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása.

Nevezetesen	Példány- szám	Egyenkint		Összesen	
		K	f	K	f
1. Hazánk házi faipara. (Gaul K.)					
Kerükltség	700			227	60
a) Kiadott ingyen példányok	30				
b) Eladatott 1902—1906. évben					
47 példány à 1 K 40 f.				65	80
*38 példány à 2 K — f.				75	20
74 példány à 1 K — f.	159	215	—		
(zaz 1903. évi XI/6-iki vál. ülés XVI. sz. határozata alapján)					
c) 1907-ben 2 példány à 1 K 40 f. 2:80					
2 " à 2 K — f. 4:—	4	6	80		
Összesen	193			221	80
Marad tehát az 1907. év végén					
a) példány	507				
b) megtérítendő kerükltség				5	80

*, Egy példány 40% engedménnyel.

Nevezetesen	Példány	Egyenkint		Összesen	
	szám	K	f	K	f
2. A bükk-tűzifa romlása és az ellene való védekezés. (Gellért J.)					
Kerükltség	500			77	—
a) Kiadott ingyen példányok	29				
b) Eladatott 1900—1906. évben					
15 példány à 60 f.	9 K—f				
29 példány à 1 K.	29 K—f	44	38		
c) 1907-ben					
1 példány à 60 f.	— K 60 f	8	7	60	
7 példány à 1 K	7 K—f				
Összesen	81			45	60
Marad tehát az 1907. év végén					
a) példányszám	419				
b) megtérítendő kerükltség				31	40
3. A külföldi fanemek megtelepítése stb. (Péché D.)					
Kerükltség	1000			1099	34
a) Kiadott ingyen példányok	23				
b) Eladatott 1903—6. évben					
24 példány à 3 K	72 K—f	35	112	70	
11 példány à 4 K*)	40 K 70 f				
c) 1907. évben					
2 példány à 3 K	6 K—f	2	6		
— példány à 4 K	— K—f				
Összesen	60			118	70
Marad tehát az 1907. év végén					
a) példányszám	940				
b) megtérítendő kerükltség				980	64
Összesen					

*) 10 fillér a gyermeknevelési alapra levonott. 2 példány 40% engedménnyel.

E) Vagyon-számadás.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>I. Cselekvő vagyon.</i>				
<i>a) Készpénz.</i>				
<i>Maradvány 1906. év végével:</i>				
1. Az általános alaptőke számadása szerint	3253	62		
2. A gróf Tisza Lajos-alapítvány számadása szerint	134	62		
3. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány számadása szerint	497	43		
4. A Bedő Albert-alapítvány számadása szerint	429	31		
5. A Wagner K.-alapítv. számad. szerint	3999	73		
6. Az Erzsébet királyné alap. szám. szerint	42	44		
7. A titkári nyugdíjalap számadása szerint	5438	10		
8. A Horváth Sándor alap. " " " " " " " "	43	98		
9. A Faragó Béla " " " " " " " "	53	36		
10. Luczenbacher Pál " " " " " " " "	14	82	13907	41
<i>1907. évi bevétel:</i>				
1. Az általános alaptőke javára				
<i>a) Készpénzben tett új alapítványok</i>	800	—		
<i>b) Kötvényben tett alapítványok tőketörlesztésére</i>	2764	25		
<i>c) A pénztári feleslegből</i>	115	66		
2. A titkári nyugdíjalap javára	5644	—		
3. A Wagner Károly-alapítvány javára	384	76		
4. A székesfehérvári ismeretlen-alapítvány javára				
<i>a) Kamatokban</i>	97	—		
<i>b) Kisorsolt sorsjegy értéke</i>	231	77		
5. A Bedő Albert-alapítvány javára	360	—		
6. A Faragó B.-alapítv. javára	—	—		
7. Luczenbacher Pál alapítvány javára	4995	—		
8. A Jubiláris alapítvány javára	1000	—		
9. Az Altiszti segélyalap javára	19	50	16411	94
Összesen			30319	35
<i>1907. évi kiadás:</i>				
1. Az általános alaptőke terhére értékpapírok vásárlására (5400 K. n. é. magyar koronajáradék (lásd E I. c) bevétel 1. tételét)	5183	40		
2. A titkári nyugdíjalap terhére 9600 K. n. é. magyar koronajáradék (l. E I. c) bev. 2. tét.)	9209	50		
3. A Bedő Albert alap. terhére 400 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 3. tét.)	387	40		
4. A Wagner K. a. terhére 4200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 4. tét.)	4063	77		
5. Az Erzsébet királyné-alap. terhére — K. n. é. koronajáradék (l. E I. c) bev. 5. tét.)	—	—		
6. A székesfehérvári ism. alap terhére 600 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 7. tét.)	576	90		
7. A Luczenbacher P. alap terhére 5200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E. I. c) bev. 8. tét.)	4884	15		
Összesen			24305	12
Marad 1907. végével készpénz			6014	23
E készpénzmaradv. részletezését alapok szerint l. G) a.				

N e v e z e t e s e n	Egyen- kint		Összesen	
	K	f	K	f
b) Magánkötvények.				
Maradvány 1906. évről:				
1. Általános alaptőke	67318	—		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—		
1907. évi bevétel:				
Összesen			67518	
1907. évi kiadás:				
1. Készpénzben történt törlesztés folytán (lásd E. I. a) bevétel I. b)	2764	25	2764	25
2. Az 1907. évi közgyűlés által leiratott				
Marad 1907. év végével			64753	75
és pedig:				
1. Általános alaptőke	64553	75		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—	64753	75
c) Értékpapírok.				
Maradvány 1906. év végével:				
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	172900	—		
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti záloglevél	87800	—		
4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitelintézeti szab. és talaj- javítási záloglevél	102000	—		
1860. évi államsorsjegy	800	—		
3 ⁰ / ₀ -os osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	600	—		
Gazdák biztosító szövetk. üzletrészt	200	—		
5 ⁰ / ₀ -os Orsz. közp. hitelszövetkezeti kötvény	5000	—	369300	—
1907. évi bevétel:				
1. Az általános alaptőke javára K. n. é. m. kor. jár.	5400	—		
2. A titkári nyugdíjalap javára K. n. é. m. kor. jár.	9600	—		
3. A Bedő Albert-alap javára K. n. é. m. kor. jár.	400	—		
4. A Wagner K. alap javára K. n. é. m. kor. jár.	4200	—		
5. Az Erzsébet királyné alap jav. K. n. é. m. kor. jár.				
6. Horváth Sándor alap javára K. n. é. m. kor. jár.				
7. A székesfehérvári ism. alap javára K. n. é. m. koronajáradék	600	—		
8. A Luczenbacher Pál alap jav. K. n. é. m. kor. jár.	5200	—	25400	—
Összesen			394700	—
1907. évi kiadás:				
A kisorsolt 1860. sorsjegy n. é.			200	—
A kisorsolt 5000 K. n. é. Országos Központi hitel- szövetkezeti kötvényért			5000	—
Összesen			5200	—
Marad 1907. év végével			389500	—
Ezen maradvány részletezését értékpapírnemek szerint lásd G) alatt.				

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>d) Egyesületi székház.</i>				
Maradvány 1906. évről			388330	52
1907. évben bevétel vagy kiadás nem volt.				
Marad 1907. év végével			388330	52
<i>e) Leltári tárgyak.</i>				
1. Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyiségeinek belső berendezésére beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1906. év végével	652 db	értéke	24389	80
1907. évi bevétel	13 " "		7357	80
Összesen	665 db	értéke		
			31747	60
1907. évi kiadás	105 db	értéke		
			781	54
Marad 1907. év végével	560 darab			
			30966	06
<i>f) Könyvtár.</i>				
1. Általános könyvtár.				
Maradvány 1906. év végével	2075 mű	2813 kötet	19491	91
1907. évi bevétel	76 mű	96 kötet	471	92
Összesen	2151 mű	2909 kötet		
			19963	83
1907. évi kiadás	—	—		
Marad 1907. év végével	2151 mű	2909 kötet		
			19963	83
2. Díszkötésű könyvtár.				
Maradvány 1906. év végével	341 mű	409 kötet	2845	58
1907. évi bevétel	6 mű	6 kötet	14	—
Összesen	347 mű	415 kötet		
			2859	58
1907. évi kiadás	—	—		
Marad 1907. év végével	347 mű	415 kötet		
			2859	58
Összes könyvek 1907. év végével	2498 mű	3324 kötet		
			22823	41

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Összesítés.				
a) Készpénz	6014	23		
b) Magánkötvények	64753	75		
c) Értékpapírok	389500	—		
d) Az egyesületi székház értéke	388330	52		
e) Leltári tárgyak értéke	30966	06		
f) Könyvtár értéke	22823	41		
Összesen			902387	97
Egyesületi vagyon 1907. év végével				
1906. év végével volt			885783	22
Szaporodás 1907. évben				
			16604	75
1. A szaporodásból esik:				
Alaptőkére és a külön rendeltetéssel bíró alapítványokra (l. G.)				
	9542	57		
2. A könyvtár értékének szaporodására (l. E. I. f. 1. és 2.)				
	485	92		
3. A leltár értékének szaporodására (l. E. e.)				
	6576	26		
Összes szaporodás			16604	75

F) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Maradvány 1906. év végével.....	24634	18		
1907. évi bevétel.....	2785	—		
Összesen			27419	18
1907. évi kiadás.....			11074	40
Maradvány 1907. év végével.....			16344	78
ebből esik:				
1. A műszótári letétre.....	2347	—		
2. A Deák Ferencz-alapítvány kamataira.....	10800	—		
3. A Horváth Sándor-alap. kamataira.....	1239	31		
4. Irodalmi letétre.....	1928	47		
5. Egyéb letétre.....	30	—		
Összesen	16344	78		

G) Az alaptőke és a külön rendeltetéssel

Nevezetesen	Alaptőke		Titkári nyugdíj-alap		Deák Ferencz-alapítvány		Luczenbacher Pál-alapítvány		Horváth Sándor-alapítv.	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Maradvány 1906. év végével	184971	62	40838	10	27500	—	10214	82	16443	98
Szaporodás 1907. évben.										
1. Magán-kötvény (l. E I. b) --- --- ---										
2. Készpénz (l. E I. a) bev.) --- --- ---	3679	91	5644	—			4995	—		
3. Értékpapirokban (l. E I. c) bev.) --- --- ---	5400	—	9600	—			5200	—		
Összesen	194051	53	56082	10	27500	—	20409	82	16443	98
Kiadás 1907. évben.										
1. Készpénz (l. E I. a) kiad.) --- --- ---	5183	40	9209	50			4884	15		
2. Magánkötvényekben (l. E I. b) --- --- ---	2764	25								
3. Értékpapirokban (l. E I. c) --- --- ---							5000	—		
Összesen	7947	65	9209	50			9884	15		
Marad 1907. év végével	186103	88	46872	60	27500	—	10525	67	16443	98
és pedig:										
1. Készpénz --- --- --- --- ---	1750	13	1872	60			125	67	43	98
2. Magánkötvényekben --- --- --- ---	64553	75								
3. 4 ⁰ /o-os magyar koronajáradék --- --- ---	46800	—	29600	—	27500	—	10400	—	14600	—
4. 4 ⁰ /o-os magyar földhitelintézeti záloglevél --- --- --- --- ---	36600	—	10200	—						
5. 4 ⁰ /o-os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél --- --- --- --- ---	36200	—	5200	—					1800	—
6. Orsz. központi hitelszöv. kötvény --- --- --- --- ---										
7. 1860. évi államsorsjegy --- --- --- --- ---										
8. 3 ⁰ /o-os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy --- --- --- --- ---										
9. Gazdák biztosító szervezetetebeli üzletrész --- --- --- --- ---	200	—								
Összesen	186103	88	46872	60	27500	—	10525	67	16443	98

BUDAPEST, 1908. évi

Bund Károly
titkár.

Tekintetes Igazgató-választmány!

Az 1907. évi pénztári naplóból, valamint a számadások tételeit részletesen kimutató rovatkönyvből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1907. évi bevétele	91,865 K. 37 f.
1907. évi kiadása	91,865 K. 37 f.
s az 1907. évi pénztári maradvány	— K. — f.
volt.	

A kiadások főösszegéből azonban:

1. az általános alaptőke javára ¹⁾	3,564 K. 25 f.
2. a titkári nyugdíjalap javára ²⁾	5,644 K. — f.
3. a „Wagner Károly“-alapítvány javára ³⁾	384 K. 76 f.
4. az „Erzsébet királyné“-alapítvány javára	— K. — f.
5. a „Bedő Albert“-alapítvány javára ⁴⁾	360 K. — f.
6. a székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára ⁵⁾	97 K. — f.
7. a gróf Tisza Lajos-alapítvány javára	— K. — f.
8. a Luczenbacher Pál-alapítvány javára	— K. — f.
9. az Altiszti segély alap javára	19 K. 50 f.
10. a Jubiláris alapítvány javára	1000 K. — f.
összesen	11,069 K. 51 f.

adatott át az alapítványi számadásnak.

A vagyoni állást az 1907. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

a) Készpénzben ⁶⁾	6,014 K. 23 f.
b) Alapító tagok magánkötvényeiben ⁷⁾	64,753 K. 75 f.
c) Értékpapirokban és pedig: ⁸⁾	
4 ⁰ / ₀ -os magyar koronajáradék	198,300 K.
4 ⁰ / ₀ -os magy. földh. záloglevél	87,800 K.
4 ⁰ / ₀ -os magyar földh. szab. és talajjav. záloglevél	102,000 K.
1860. évi államsorsjegy	600 K.
3 ⁰ / ₀ osztr. földh. 1889. évi sorsj.	600 K.
Gazdák bizt. szöv. üzletjegy	200 K.
	389,500 K. — f.
Átvitel	460,267 K. 98 f.

- 1) Lásd A) pénztári szám. B) XX.
 2) " " " " " XXI. 1.
 3) " " " " " XXI. 3.
 4) " " " " " XXI. 5.
 5) " " " " " XXI. 10.
 6) Lásd E) vagyoni szám. a)
 7) " " " " b)
 8) " " " " c)

	Áthozat	---	---	460,267 K. 98 f.
d)	Egyesületi székházba befektetett összeg	---	---	388,330 K. 52 f.
e)	Leltári tárgyak értéke	---	---	30,966 K. 06 f.
f)	A könyvtár értéke	---	---	22,823 K. 41 f.
	Osszesen	---	---	902,387 K. 97 f.

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatások tüntetik fel.

Az A) alatt tárgyalt pénztári számadás szerint az előirányzott 85,405 K. bevétellel, illetve kiadással szemben 91,865 K. 37 f. folyt be, illetve adatott ki; a bevételi illetve kiadási többlet tehát 6,460 K. 37 f.

Az egyes *bevételi rovatoknál* mutatkozó nagyobb eltérések indokolására felemlítjük, hogy az V. a. rovaton mutatkozó hiány onnan származik, hogy az 1907. évi előfizetési díjak egy része még 1906. évben folyván be, azon év javára estek; az V. b., c. és d. rovaton mutatkozó hiány gyerebb megrendelések, illetve „Az Erdő” című lap még nem kellő elterjedése folytán állott elő; az előbbi eset áll a VII. és XXII. rovatra vonatkozólag is, míg a VI. rovaton mutatkozó többlet a hirdetések nagyobb mennyiségének az eredménye, a VIII. rovaton mutatkozó többlet pedig a megnövekedett tőkék és a huzamosabb ideig elhelyezett pénzkészletek után származik. A XXIII. rovatnál a bevételi többletet a bizományban levő könyvek nagyobb kelendősége okozta.

Az I., III., IV. és VIII. kiadási rovatokon mutatkozó tulkiadások az igazgató-választmánynak 1907. X. 12-én és 1908. II. 9-én tartott ülésében engedélyeztettek, illetőleg vétettek tudomásul. Ezek közül a III. és IV. rovaton mutatkozó tulkiadást „Az Erdő” című lap érdekében kifejtett rendkívüli levelezés, nyomdai és portóköltiségek okozták. A többi rovatoknál mutatkozó s az alapokra vonatkozó tulkiadások a megfelelő bevételi rovatok alatt mutatkozó több bevétel ellentételei s onnan erednek, hogy ezen alapok tőkái a múlt évben szaporodván, kamatjövedelmük is több volt.

Az előirányzattal szemben folyó pénztári feleslegként, a XXIII. rovaton előirányzott 784 K-val szemben 2115 K. 66 f. mutatkozott, amely összegből azonban csak 115 K. 66 f. csatoltatott az alaptőkéhez, mert az igazg. választmánynak 1907. évi decz. hó 20-án tartott ülésének határozatából a felesleg első sorban a letéti számadástól kölcsön vett összeg részbeni visszatérítésére, másodsorban a Jubiláris alapítvány dotálására és csak harmadsorban volt az alaptőke gyarapítására fordítandó. (Lásd kiadás B), XXI. rovaton.)

Meggyőződünk arról, hogy az E) — c) alatt kimutatott érték-papírok a magyar földhitelintézetnél el vannak helyezve.

Javasoljuk ebből kifolyólag, hogy a számadók részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Indítványozzuk továbbá, hogy mint behajthatatlan hátralékok a következő összegek irassanak le:

I. Alapító tagok :*)

	Tőke K	Kamat K
1. Gr. Gyürky Abrahámné	1000.—	750.—

II. Rendes tagok :

	Tagsági díj K		Tagsági díj K
1. B. Babarczy László	64.—*)	8. Lábos Elek	48.—
2. Czermann Sándor	66.—*)	9. Lovik Béla	32·90
3. Costán István	32.—	10. Matter Rezső	16.—
4. Czinczer Károly	16.—	11. Rác Alajos	48.—
5. Fejér Kálmán	227·11	12. Salix Gyula	16.—
6. Havas János	16.—	13. Stróbel Árpád	8.—*)
7. Kósa József	16.—	14. Weismayer Oszkár	16.—
		Összesen	878·01

III. Hirdetési díjak :

1. Felsőmagyarországi magpergetőgyár	14·95 K.
2. Nagy Pál	3·75 K.

Javasoljuk azonban, hogy az I. alatt kimutatott összegek oly kikötéssel töröltessenek, hogy a megnevezett és még életben levő tagok egyszersmind a tagok sorából is töröltessenek; a kitüntetett összegekkel együtt természetesen az esetleg előírt perköltségek, valamint az 1908-ra eszközölt előírások is törlendők lesznek.

Egyidejűleg van szerencsénk bemutatni az 1909. évi költségvetés tervezetét, melynek minden egyes tételét a múlt évi eredmény s a tényleges állapot figyelembevételével állapítottuk meg, megjegyezvén, hogy a kiadási rovatokat alapszabályaink 105. §-nak második bekezdése alapján czélszerűség szempontjából a mostani elrendezéssel véljük megfelelőbbnek.

Budapest, 1908. február hó 12-én.

A számadás-vizsgáló bizottság:

*) A csillaggal jelölt összegeket az igazgató-választmány vette fel utólag a javaslatba.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1909. évi költségvetése.

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1907. évben		Előirányoztatott 1908. évre		Előirányoztatik 1909. évre	
	K	fil	K	fil	K	fil
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székház bérjövödelme	13454	—	13000	—	13400	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványok kamatai és a csak 200 K. alapított tagok kedvezményes lapdíja	3719	70	3500	—	3500	—
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18447	06	18000	—	18000	—
IV. Az állam által adott segély	6000	—	4000	—	6000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövédelmei:						
a) Erdészeti Lapok	6632	72	6800	—	6500	—
b) Erdészeti Zsebnaptár	2583	—	3000	—	3000	—
c) Erdészeti Rendeleték Tára	74	60	100	—	100	—
d) „Az Erdő” című lap után	8600	53	11000	—	10000	—
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	6567	80	5000	—	5750	—
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövédelmek	36	73	100	—	50	—
VIII. Az alaptőke, valamint a folyó jövédelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	6050	47	7500	—	6100	—
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevétele	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítvány bevétele	1962	—	1960	—	1980	—
XI. A gr. Tisza Lajos-alapítvány bevétele	2026	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1560	—	1560	—	1590	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	896	—	895	—	897	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítvány bevétele	420	—	460	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítvány bevétele	655	—	655	—	655	—
XVI. Faragó Béla alapítványának bevétele	250	—	250	—	250	—
Átvitel	81035	66	80910	—	81323	

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1907. évben		Elő-irányoztatott 1908. évre		Elő-irányoztak 1909. évre	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	81035	66	80910	—	81323	—
XVII. A titkári nyugdíjalap bevétele	1674	—	—	—	1700	—
XVIII. Az altiszti segélyalap " "	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris-alapítvány " "	—	—	—	—	40	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány bevétele	97	—	—	—	97	—
XXI. Postaköltség és más térítmények	393	66	300	—	300	—
XXII. Megítélt és behajtott perköltségek	32	40	100	—	50	—
XXIII. Egyéb bevételek	552	40	50	—	50	—
<i>B) Átfutó bevételek.</i>						
XXIV. Az új alapító tagok által készpénzben tett egyesületi alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére befizetett összegek	3564	25	2000	—	2000	—
XXV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok és a titkár hozzájárulása a nyugdíjalaphoz	974	26	700	—	700	—
XXVI. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakkönyvek és más iratok eladásából befolyó jövedelmek	20	40	200	—	100	—
XXVII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	3521	34	2000	—	2000	—
Összes bevétel	91865	37	86260	—	88360	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1907. évben		Elő-irányoztatott 1908. évre		Elő-irányoztatik 1909. évre	
	K	f	K	f	K	f
A) Rendes kiadások.						
I. Személyi járandóságok:						
a) a titkár fizetése és pótléka	6600	K.				
b) a segédtitkár fizetése	1200	„				
c) a pénztáros fizetése	1600	„				
d) az írnök fizetése	720	„				
e) szolga és házmesteri fizetés és kegydíj	1640	„				
f) jutalmak és segélyek	960	„	12480	—	12400	—
12720	—					
II. Ügyviteli költségek:						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és távbeszélő	4200	K. — fil.				
b) ügyvédi költségek	600	„ — „				
c) közgy. és utikölts.	1200	„ — „	6909	34	5800	—
6000	—					
III. Leltári tárgyak beszerzésére			287	20	500	—
500	—					
IV. A könyvtár gyarapítására és szaklapokra			1000	—	1000	—
1000	—					
V. Állandó kiadmányok költségei és pedig:						
1. Erdészeti Lapok:						
a) nyomtatási költségei	12000	K. — fil.				
b) expediciója	2000	„ — „				
c) írói díja	3600	„ — „				
2. Erd. Zsebnaptár előállítási költsége	2800	„ — „				
3. Erd. Rend. Tára előállítási költsége	200	„ — „				
4. Az „Erdő“ öszszes költségei	10000	„ — „	34096	42	30200	—
30600	—					
VI. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok költségei			—	—	1000	—
1000	—					
VII. A székházat terhelő kiadások:						
a) állami adók	4200	K. — fil				
b) községi adó, házbérkrajczár	1400	„ — „				
c) vízvezetéki illeték	675	„ — „				
d) udvarvilág. és gázlángok javítása	825	„ — „				
e) tűzkár biztosítás	125	„ — „				
f) ablaküveg	—	„ — „				
g) javítások, tisztog. és kéményseprés	975	„ — „	8637	55	8200	—
8200	—					
Átvitel	63410	51	59100	—	60020	—

* 1912. V. 20-ig kifizetve.

K i a d á s	Tényleg kiadott az 1907. évben		Elő-irányoztatott 1908. évre		Elő-irányoztatik 1909. évre	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	63410	51	59100	—	60020	—
VIII. Illetékegyenérték és az egyesületet mint ilyenent terhelő adó	1325	52	1800	—	1700	—
IX. A Deák Ferencz-alapítvány irodalmi pályadíjai	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítványból adandó segélyek	1962	—	1960	—	1980	—
XI. A gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2026	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítv.-ből adandó ösztöndíjak	1200	—	1200	—	1200	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	896	—	895	—	897	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyek	420	—	460	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	655	—	655	—	655	—
XVI. A Faragó Béla-alapítv.-ből adandó segélyek	250	—	250	—	250	—
XVII. A titkári nyugdíjalapnak átadandó kamatok	1674	—	—	—	1700	—
XVIII. Az altiszti segélyalapnak átadandó kamatok	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris alapnak átadandó kamatok	—	—	—	—	40	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapnak átadandó kamatok	97	—	—	—	97	—
XXI. Egyéb kiadások	2913	83	3000	—	3000	—
<i>B) Átfutó kiadások.</i>						
XXII. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	3564	25	2000	—	2000	—
XXIII. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és az ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek	7505	26	6700	—	7000	—
XXIV. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei	—	—	2000	—	2000	—
XXV. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	115	66	1100	—	270	—
XXVI. Egyéb átfutó kiadások	4521	34	2000	—	2000	—
Összes kiadás	91865	37	86260	—	88360	—

Az 1908. évre előirányzott 86,260 K bevétellel és kiadással szemben az 1909. évre 88,360 K bevételt és kiadást irányoztunk elő, azaz 2100 K-val többet.

Az egyes bevételi és kiadási rovatoknál előirányzott összegekre nézve, amelyek az 1908. évi költségvetéstől eltérnek a következőket van szerencsénk felemlíteni:

A bevételek közül emeltük az I. rovatot, mert a lakbérék emeltettek, a IV. rovatot, mert remény van arra, hogy a legutóbb utalványozott összeg ismét utalványoztatni fog; a VI. rovatot, mert itt több bevételt remélünk; a X., XII., XIII. rovatok emelése a meggyarapodott alapítványi tőkék utáni nagyobb kamatjövedelemnek felel meg. Leszállítottuk az V. a) rovatot és az V. d) rovatot, mert ezen rovatokon nem reméljük az 1908-ra is előirányzott összegeket elérhetni; a XIV. rovatot, mert ezen alapítvány 5⁰/₀-ot kamatozó értékpapirjai kisoroltatván, csak 4⁰/₀-ot hozó papirokkal volt pótolható; a XXII. rovatot, mert ezen czimen a követelések csökkentek. A VIII. rovaton mutatkozó eltérés onnan ered, hogy ezen rovaton csak az alaptőke és a pénzkészletek kamatai maradván, a többi alapítványok czélszerűség okából az új XVII—XX. rovatok alatt mutattatnak ki s az ott feltüntetett összegek emelést nem jelentenek.

A kiadási rovatok közül emelnünk kellett az I. e) rovatot, mert a nyugbérezett hivatalosolga kegydíja eddig nem volt előirányozva; a II. a) rovatot, mert az eddigi előirányzat a szükségletet nem fedezte; az V. főrovatot végösszegében 400 K-val, melynek indokolásául az 1907. X. 12-én tartott választmányi ülés határozata szolgál; az alapítványi kamatok részbeni emelkedése a meggyarapodott tőkék folyománya, amelyek különben a megfelelő bevételi rovatokkal azonosak. Leszállítottuk a VIII. rovatot, mert bevállásunk alapján a kért összeg elégséges lesz az illeték egyenérték kiegyenlítésére.

Pénztári feleslegként eszerint 270 K volt előirányozható.

Budapesten, 1908. évi február hó 12-én.

A számadás-vizsgáló bizottság:

Szalai Ernő s. k.

Térji Béla s. k.

Balogh Ernő s. k.

Brannich Gynla s. k.

Az igazgató-választmány a zárszámadást és 1909. évi költségvetést változatlanul elfogadja és a közgyűlés elé terjeszteni rendeli, a behajthatatlannak kimutatott összegek közül ellenben Braxator, Hellmuth és Pálffy Mihály tartozásait törli, viszont gróf Gyürky Ábrahámné 1000 K tőkéből és 750 K kamatból, továbbá Babarczy László bárónak 64 K, Czermann Sándornak 66 K és Stróbel Árpádnak 8 K tagdíjból álló tartozásait a törlendők sorába felveszi és ily értelemben tesz előterjesztést a közgyűlésnek.

IV. A Deák Ferencz-alapítvány 1908. évi kamataiból kiirt szabad (tárgy megjelölése nélküli) pályázatra a kítüzött időn belül két pályázat érkezett be, amelyek közül azonban csak az egyik felel meg a pályázat feltételeinek, az amely „Fából készült cukor és spiritusz“ czímen „Nulla dies sine linea“ jelige alatt érkezett be. A másik, idejében érkezett dolgozatot Bartha Ábel m. kir. főerdész küldötte be, nevét azért nevezve meg, mert a luczfenyőről szóló dolgozata folytatása annak a tanulmánynak, amelynek egy része az Erdészeti Kísérletek című folyóiratban már megjelent.

Ezenkívül azonban névtelenül, de a határidőn túl érkezett egy az erdőőri lakok építését tárgyaló munka „A ház ne legyen soha maga a cél stb.“ jelige alatt.

Végül beérkezett egy ajánlat Földes János m. kir. erdőmestertől, amelyben hajlandónak nyilatkozik Dél-Magyarország erdőgazdaságának történetét a rendelkezésére álló adatok alapján megírni.

Az igazgató-választmány tekintettel arra, hogy három pályadij van kítüzve s csak egy teljesen szabályszerű pályamű érkezett be, kivételesen a pályázati feltételeknek meg nem felelő pályamunkákat is bírálat alá bocsátja s ennek eredményéhez képest a közgyűlésnek esetleg díjazásra is fogja ajánlani s e végből Bedő Albert dr. elnöklete alatt Bencze Gergely, Fekete Lajos, Gaul Károly, Kaán Károly, Martian Livius és Muzsnay Gézából álló bíráló-bizottságot küld ki.

Ugyanennek a bizottságnak adja ki az igazgató-választmány Földes Jánosnak ajánlatát véleményadás végett.

V. Biró Zoltán m. kir. főerdésznek az 1906. évi közgyűlés elé terjesztett egyik indítványára vonatkozólag a kiküldött bizottság a következő véleményt adta:

Tekintetes Igazgató-Választmány!

A nyert megbízatáshoz képest Biró Zoltán m. kir. főerdész urnak az 1906. évi közgyűlés elé terjesztett ama indítványáról, amely hazánk jelenlegi erdészeti viszonyait tárgyaló erdészeti mű kiadását célozza, véleményünket a következőkben adjuk tisztelettel elő.

Magát azt az eszmét, hogy az Országos Erdészeti Egyesület fennállásának 50. évfordulójára oly leiró művet készíttessen, amely a hazai erdőgazdaság és faipar hű képét adná, a magunk részéről elvben elfogadhatónak és üdvösnék tartjuk, amennyiben addig az időpontig valamely ily irányu hivatalos kiadvány nem jelenik meg.

Vonzó leírással, a kellő képekkel és statisztikai térképekkel és táblázatokkal felszerelve ez a mű, amely esetleg díszesebb kiadásban is megjelenhetnék, az erdészre, közigazdára, tudósra és a természetet és erdőt kedvelő nem szakemberre nézve egyaránt értékes lehet.

Nem tehetjük azonban magunkévá a kiadás módozatára vonatkozó javaslatot, amennyiben a szerkesztésnek egységesebbnek kellene lenni, egységes nézőpontokból kellene kiindulni, amit az indítványban javasolt módon, amidőn t. i. sokan írják a művet, alig lehetne elérni. Tartani lehetne továbbá ebben az esetben attól, hogy sok apró, számos ismétlést magában foglaló, egyébként azonban laza összefüggésű monografiából állana a mű, amelyet a sajtó alá rendezés által nem volna lehetséges szerves egészzé összefoglalni, el is tekintve attól, hogy viszont számos hiány és aránytalanság mutatkozhatnék.

Végül nem helyeselhetnők, ha az Erdészeti Lapoknak minden második füzeté hosszú időn át ezeknek a monografiáknak közlésére lefoglaltatnék és ezzel szakirodalmunk más termékei háttérbe szorulnának.

Tiszteletteljes javaslatunk ezek alapján oda terjed, hogy a t. Igazgató-Választmány ez idő szerint, tekintettel számos függőben lévő irodalmi megbízásainkra is, csak elvben járuljon hozzá az indítványhoz, fenntartván magának, hogy a kivitel részleteivel akkor foglalkozzék, amikor a most függőben lévő irodalmi termékek megjelenése után, az ily leiró mű kiadásának körülményei ugy a szellemi rész, mint az anyagiak tekintetében jobban lesznek megítélhetők.

Budapest, 1908 május hó.

Fekete Lajos s. k.
biz. tag.

Vadas Jenő s. k.
biz. tag.

Nagy Károly s. k.
biz. tag.

Az igazgató-választmány a bizottság javaslatát elfogadja és a titkárt utasítja, hogy az ügyet nyilvántartva, azt a részletekre vonatkozó határozathozatal végett az 1911. év folyamán újból terjessze elő.

VI. Biró Zoltán m. kir. főerdésznek az 1907. évi közgyűlés elé terjesztett második indítványára vonatkozólag a következő vélemény érkezett be:

Tekintetes Igazgató-Választmány!

Bíró Zoltán m. kir. főerdész urnak az 1906. évi közgyűlés elé terjesztett második indítványa, amelyről véleményt nyilvánítanunk kell, az erdészeti kísérletügyre vonatkozik és a következőkben foglalható össze:

Indítványozó az erdészeti kísérletügyet a gyakorlati erdőgazdák nagyobb mértékű bevonásával szélesebb alapokra kívánja helyezni és különösen gyakorlati irányba terelni. A gyakorlati erdőgazdák bevonását, úgylátszik, az egyesület útján kívánna elérni, amely egyszersmind a kísérleti eredményeket is közzétenné. Ellenben a kísérletek vezetése ezentul is a központi kísérleti állomás feladata volna, bár az indítvány indokolása egy helyen ezt is az egyesületre bizza. E mellett azonban a kivétel irányításában az erdőfelügyelőségek és a kincstári, állami és magánerdőhivatalok központi tisztviselői is szerephez jutnának.

Részünkről mindenekelőtt hangsúlyozni kívánjuk, hogy az erdészeti kísérleti állomások szervezési szabályzata szintén azt rendeli, hogy az állomások tevékenysége elsősorban a gyakorlati erdőszetre közvetlen kihatással bíró kérdésekre terjesztendő ki. Ebben a tekintetben tehát az indítvány ugyanazt kívánja, amit a szabályzat ugyis elrendel és amit a kísérleti állomások eddig is teljesítettek.

Szükségesnek tartjuk, hogy a gyakorlatban működő erdőtisztek az erdészeti kísérleti állomások személyzetét feladata teljesítésében hathatósan támogassák, hogy az erdőbirtokosok a kísérletekhez szükségelt területeket és csekély költségeket is a kísérleti állomások rendelkezésére bocsássák, igen kívánatos az is, hogy a kísérleti állomások a gyakorlat embereitől bizonyos impulzust nyerjenek a megoldandó kérdésekre nézve s hogy *erre alkalmas* kísérleteket a gyakorlati szolgálatot teljesítő erdőtisztek is végezzenek, azok eredményeit mások okulására közzétévén, azt azonban a magunk részéről nem tartanók az ügy érdekében állónak, ha a magyar erdészeti kísérleti ügy sulypontja teljesen a gazdálkodással párhuzamosan és mintegy mellesleg végezhető, a bel- és külföldi tapasztalatok szerint nem eléggé szabatos és ezért sokszor sem tudományos, de gyakorlati bizonyító erővel sem bíró kísérletekre helyzetnék át.

Nem látjuk továbbá az indítványban kellően körvonalozva az Országos Erdészeti Egyesület szerepét. Az egyesület jelen személyzete mellett teljesen kizártnak kell tekinteni azt, hogy az az erdészeti kísérletügy terén, újabb állandó jellegű feladatokat vállaljon magára, ebben a tekintetben, a részletekig menően kezdeményezzen és vezessen, mely utóbbi tekintetben egyébként az indítvány indokolása a szerepet megosztja az egyesület és a közp. kísérleti állomás között, ami czélszerűnek nem mondható. Az egyesület személyzete anyagi okokból szaporítható nem lévén, nézetünk szerint az erdészeti kísérletügy terén több feladatot nem vállalhat, minthogy azt szakközlönye, az Erdészeti Lapok útján hathatósan támogatja, a tapasztalatok és önállóan végzett kísérletek eredményeinek közzététele által.

Az indítvány a kísérletek eredményeit úgy látszik kizárólag az egyesület útján kívánja közzétenni, bár az erdészeti kísérleti állomás mostani közlönyének beszüntetését nem említi. Tisztelettel megjegyezzük, hogy az egyesület nézetünk szerint külön kísérletügyi szaklap kiadására, úgy személyzetének már említett

teljes elfoglaltsága miatt, mint anyagi okokból, nemkülönben azért, mert az erdészeti kísérletügy célját szolgáló folyóirat ezt különben is fölöslegessé tenné, nem vállalkozhatnék. Az indítványban a Horváth Sándor-alapítvány kamatai vannak felemlítve, mint a kísérletügyi közlemények fedezésére fordítandó összeg. Bár mi más okokból sem tartjuk a kamatok ily célú felhasználását lehetségesnek, mégis itt ezt a kérdést csupán abban az irányban óhajtjuk tárgyalni, hogy a kamatoknak évi 644 K.-ra rugó összege mily elenyésző csekély a megoldandó feladathoz és pl. az Erdészeti Kísérletek című folyóíratra fordított összeghez képest. Ez a 644 K. nyomtatási költséget, írói díjat, szerkesztést, expedíciót stb. számításba véve, alig volna elegendő $2\frac{1}{2}$ —3 nyomtatott ivnyi közlemény kibocsátására évenként. Ezzel szemben az Erdészeti Kísérletek a jelenlegi 1000 példány mellett is évi 3000 K. költséget okoznak.

Ezek alapján a szóbanforgó és kellően nem is körvonalozott indítvány elfogadását nem ajánlhatjuk.

Ha ebből az alkalomból az erdészeti kísérletügy jövő fejlődésének feltételeit kutatjuk, ugy azokat nézetünk szerint a következőkben ismerjük fel:

1. A kísérleti állomások költségvetésének kiemelése az országos erdei alap kiadásainak keretéből az általános költségvetésbe, mivel az alap előirányzatának szűk és nem fejlődőképes korlátai a kísérletügy kifejlődésének idővel akadályos lesz. Ez természetesen nem zárná ki azt, hogy az erdei alap terhére ne volna az erdészeti kísérletügy támogatható.

2. A központi erdészeti kísérleti állomás személyzetének szaporítása oly értelemben, hogy a vezetőn kívül az erdészeti kísérleti ügy minden egyes ágának művelésére külön-külön szakember alkalmaztatnék, akik a reájuk bízott ágazatot intenzíve és specializálva művelnék. Így a gyakorlati erdőgazdálkával való érintkezés is sűrűbb lehetne.

3. Az Erdészeti Kísérletek a könyvkereskedelemnek nem lévén átadva, megszerzése ma körülményes. Szükségesnek tartanók tehát, hogy az eddig kiadott ingyen-példányokon kívül ez a folyóirat előfizetés útján is meg legyen szerezhető.

A tekintetes Igazgató-Választmány bölcs belátására bizzuk, vajjon ezen véleményünk alapján a javasolt irányban kezdeményező lépéseket tesz-e.

Budapest és Selmeczbánya, 1908. május havában.

Vadas Jenő s. k.
biz. tag.

Fekete Lajos s. k.
miniszteri tanácsos,
nyug. főiskolai tanár,
biz. tag.

Nagy Károly s. k.
biz. tag.

Az igazgató-választmány a bizottság javaslatát elfogadja és annak értelmében intéz feliratot a kormányhoz.

VII. A titkár szóvá teszi a gazdasági érdekképviselőt kérdését. Az igazgató-választmány úgy határoz, hogy evvel a kérdéssel az illető törvénytervezetnek legközelebről várható közzététele után határoz.

VIII. Titkár jelenti, hogy az elnökség indítatva érezte magát, hogy a kincstári erdőknél szolgáló segéderdőőrök és erdőlegények javadalmazásának emelése érdekében a földmivelésügyi miniszter urhoz felirjon.

Tudomásul szolgál.

IX. Kaán Károly egyesületi tagtól következő beadvány érkezett:

Tekintetes Igazgató-Választmány!

Tiszteletteljesen kérem, hogy Dekrét Józsefnek, a besztercebányai kincstári uradalom egy évszázad előtt volt erdőmesterének olajfestményü egykoru képét egyesületi tulajdonba fogadni, minden idők becsülésére megőrizni méltóztatssék.

A Zólyom megyében 1774-ben született Dekrét József erdőgazdasági tevékenysége oly nagyarányu és oly jelentős volt, munkásságának eredménye pedig annyi tanulságot nyújt a jelen és a jövő erdőgazdáinak, hogy azt hiszem egyedül az Országos Erdészeti Egyesület hivatott arra, hogy hazánk erdőgazdasági történelme e jeles alakjának, a gyakorlati magyar erdőgazdaság egyik uttörő bajnokának képét kegyeletes őrizetbe fogadja.

Külön tanulmányban tervezem ismertetni Dekrét József életét és gazdasági tevékenységét. Nem itt a hely, hogy azt részletesen méltassam.

De előterjesztett tiszteletteljes kérelmem indokolására felemlíteni vagyok bátor mégis, hogy ő volt az, aki Felső-Magyarországon nemcsak hogy először foglalta írásba az okszerű erdőgazdálkodás rendszabályait, de azoknak a gyakorlati életben, a legszélesebb körben érvényt is szerzett.

A gazdasági jellegű és tervszerű természetes erdőfelújításnak, épp úgy, mint az észszerű mesterséges erdőtelepítésnek ő volt uttörője a felvidéken. Ő volt az, aki az elegyes fanemű erdőtelepítésnek elsőben és kiváló gazdasági sikerrel szerzett érvényt Felső-Magyarországon. A megtalált rendszeres erdőművelési költségszámámlák alapján a ma már százados, vagy ennél nem sokkal fiatalabb erdőállományok ez irányban a jövőben követendő eljárásainkhoz tanulságos következtetésekre vezetnek.

Ő volt az, aki, mint hazánkban talán az első, nagyterjedelmű kopár fásítást végzett. Aki ehhez, de egyáltalán a mesterséges erdőtelepítéshez, mint akkor még szokatlan művelethez, több évre terjedő utánjárás révén és legelőször eszközölt ki hitelt a budai helytartó tanácsnál.

Ő volt az, aki a házilagos erdőgazdálkodás minden munkáját olyan adminisztratív rendszabályokba foglalta, melyek nekünk ma is sok tekintetben tanulságos utmutatásul szolgálnak. Amelyek azt igazolják a reánk maradt, látványosan szép erdőállományokkal kapcsolatban, hogy már a mult század első éveiben százazrekre terjedő holdakon, a mai időknek is sok tekintetben például szolgáló erdőgazdaságot üztek.

És igazolják, hogy mindennek Dekrét József volt az uttörője!

Tomsányi Gyula miniszteri tanácsos ur volt az első, aki „A garammenti kincstári erdőkben alkalmazott szállítási rendszer” című munkájában méltatta Dekrét József kiváló érdemeit.

Azóta sikerült a tevékenységét igazoló fölötté érdekes okmányok és munkák nagy számát felkutatnom. És sikerült felfedeznem Bars megyében, Ladomér községben Dekrét József jelen olajfestményü arczképét is, dédunokájának, Gasparetz Flóra urhölgynek őrizetében.

Tőle újabb okmányokat szereztem. Többek között Dekrét József családfáját, melyből beigazolható, hogy Huszár Adolf neves szobrászunk az ő esaládja törzséből származott.

Ismételten kérem a tek. Igazgató-Választmányt, hogy a száz év előtti magyar erdőgazdaság e jeles alakjának arczképét tulajdonba fogadni és Gasparetz Flóra urhölgynek, aki az egyesületünknel való megőrzés céljaira készséggel bocsátotta rendelkezésemre a festményt, szíves köszönetet szavazni méltóztassék.

Vagyok

Budapesten, 1908. évi június hóban

a tek. Igazgató-Választmány kész szolgája

Kaán Károly s. k.
egyesületi tag.

Az igazgatóválasztmány a felajánlott festményt köszönettel fogadja és annak az egyesület helyiségeiben való kifüggesztését elrendeli.

X. A magánerdők parcellázása ügyében az igazgató választmány egyik mult évi határozata szerint felterjesztés lett volna intézendő a kormányhoz. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, ugyanazon konkrét esetekből folyólag maga a kormány rendeletet bocsátott ki a visszaélések meggátlása végett, másfelől a közbirtokossági erdők felosztását szabályzó törvényhozási intézkedések is részben életbe léptek, részben folyamatba tétettek.

Az elnökség ily körülmények között nem remélhetvén, hogy közelebbről messzebbmenő intézkedések történnek, a maga részéről bevárandonak tartja a felterjesztéssel azt az időpontot, amidőn a kormány intézkedéseinek eredménye megítélhető lesz.

Tudomásul vétetik.

XI. Az egyesület Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter urat miniszterségének 10. évfordulója alkalmával üdvözölte, mely üdvözletre a következő válasz érkezett:

Igen tisztelt Elnökség!

Őszinte köszönettel vettem az Országos Erdészeti Egyesület szives üdvözlését tizéves miniszterségem évfordulója alkalmából.

Midőn a megtisztelő megemlékezésért ismételten is meleg köszönetet mondok, tisztelettel kérem egyuttal a t. Elnökséget, hogy tapasztalt nagybecsű támogatásában engem ezentul is részesíteni sziveskedjék.

A magam részéről pedig mindenkor kiváló örömmre fog szolgálni, ha az igen tisztelt Egyesület által is szolgált hazafias célokat előmozdítani a jövőben is alkalmam leend.

Kiváló tisztelettel:

Darányi, s. k.

Örvendetes tudomásul szolgál.

XII. Titkár jelenti, hogy az egyesület képviselőjében résztvett Borsod-, Gömör-, Hevesvármegyék erdészeti egyesületének Rozsnyón és környékén tartott f. é. közgyűlésén. A közgyűlés tárgysorozatából általános érdekű az egyesületnek az a határozata, hogy a birtokrendezésre vonatkozó törvényjavaslat módosítása iránt felir a képviselőházhoz oly értelemben, hogy a már felosztott közbirtokosságok visszamenőleg újból egyesíttessenek és a 100 holdat kitevő arányrészek se legyenek kihalathatók.

Az igazgató-választmány beható tárgyalás után megállapítja, hogy az egyesület e kívánságát nem találja támogathatónak.

XIII. A földmivelésügyi miniszternek az államvizsgáló bizottság tagjainak 6 évre történt kinevezéséről szóló értesítését az igazgató-választmány tudomásul veszi.

XIV. Tudomásul vétetik továbbá:

1. hogy a Bedő Albert alapítvány ösztöndijasai részére, azok jó előmenetelt tanusítván, az ösztöndíj továbbra is folyósított;
2. hogy a galicziai erdészeti egyesület egy kiküldöttje az egyesület adminisztrációját tanulmányozta.

XV. Az igazgató-választmány a Nemzeti Múzeum növénytani osztálya részére az Erdészeti Lapok teljes sorozatát díjmentesen engedélyezi, továbbá elrendeli, hogy a Smithsonian Institut évi jelentései a könyvtárban, mint erdészeti érdekekkel nem bíró művek, kiadásba helyeztessenek és szintén a növénytani szakosztály rendelkezésére bocsáttassanak.

XVI. Az igazgató-választmány felhatalmazza az elnökséget, hogy Az Erdő című lap kiadóhivatali teendőit házilag intéztesse és e végből még egy díjnokot alkalmazzon.

XVII. Elhatározza továbbá az igazgató-választmány, hogy az Erdészeti Lapok nyomdai előállítására vonatkozólag, a jelenlegi nyomda az árak emelését már a múlt évben kilátásba helyezvén, több nyomda részéről árajánlatot szerez be.

XVIII. Az Erdészeti Lapok és az Erdészeti Zsebnaptár előfizetési árának emelésére vonatkozó javaslatot az igazgató-választmány nem fogadja el, ellenben utasítja a titkárt, hogy az Erdészeti Lapokban megjelenő hirdetések árának újból való megállapításáról a legközelebbi ülésen tegyen előterjesztést.

XIX. Az egyesületi székház gyökeres javításra szorulván, az igazgató-választmány a bemutatott költségvetés alapján 11000 koronáig ad felhatalmazást az elnökségnek, a tatarozás foganatosítására. A költség a f. évi költségvetés keretében nem találván fedezetet, az a letét terhére folyósítandó és a letéti számadásnak részletekben visszatérítendő.

XX. Új tagokként felvétetnek: a) Alapító tagként gróf *Degenfeld* Sándor földbirtokos és báró *Stummer* Ágoston v. b. t. t., földbirtokos 300—300 K készpénzalapítvánnyal, aj. a titkár; *Matusovits* Péter kir. alerdőfelügyelő (aj. Sággy Kálmán) és *Pap* Simon földbirtokos (aj. Köllő Pál) 300—300 K-val kötelezvényben.

b) Rendes tagoknak: *Antony* Gyula hgi erdőgyakornok, aj. Hering Samu; *Braxatoris* Zoltán m. kir. erdőgyakornok, aj. Plech József; *Egyed* György urad. erdőgyakornok, aj. Hárs István; *Engel* Géza papirgyári gondnok. aj. a titkár; *Farkas* István s. erdész, aj. Schlesinger Alajos; *Fischer és tsai* faiskola és szőlő-oltványtelepei (Nagyenyed), aj. a titkár; *Früstök* László urad. erdőgondnok, aj. a titkár; *Kubicza* István közalap. kir. erdész, aj. Vadászfy Jenő; *Németh* István gazd. intéző, aj. báró Ambrózy Lajos; *Papp* László m. kir. erdőgyakornok, aj. Hollós Gyula; *Spitz* Dezső fakereskedő, aj. a titkár; ifj. *Szilvay* József erdőgyakornok, aj. Bodor Gábor; *Szlimák* János közalap. erdőőr, aj. Hinfner György; *Villáuyi* Ambrus erd. ellenőr, aj. a titkár.

K. m. f.

Bund Károly s. k.,
titkár

Báró *Bánffy Dezső* s. k.,
elnök

Hitelesítésül:

Tomcsányi Gyula s. k.,
vál. tag

Nagy Károly s. k.,
vál. tag

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében.

66786. sz. I/A—3. 1908. — A görgényszentimrei, királyhalmi, lipitújvári és vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolákba a folyó év *szeptember* havában kezdődő új, kétéves tanfolyamra — részint állami ellátás mellett, részint saját költségen — több tanuló fog felvétetni a következő szabályok szerint:

1. A tanulók felvétele a szakiskolákba pályázat útján történik.
2. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 25-ig ahhoz a szakiskolához kell beküldeni, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik szakiskolánál jelentkezhetnek felvételre: a pályázók számához és az egyes szakiskolák tanulóinak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembe vételével, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivélsügyi miniszter határozza meg.

(Az egyes m. kir. erdőőri szakiskolákhoz a kérvényeket a következő helyekre kell czimezni és pedig: 1. a görgényszentimreihez: Görgényszentimrére; 2. a királyhalmihoz: Királyhalmára [u. p. Szabadka]; 3. a lipitújvárihoz: Liptóújvárra; 4. a vadászerdeihez: Vadászerdőre [u. p. Temesvár-Gyárváros].)

3. A pályázati határidőn túl beküldött vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvétetni és hogy ellátását a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen czim alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket; nevezetesen:

a) Anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri. (Kivételnek a „Tanusítvány“-nyal ellátott továbbszolgáló katonai altisztek, akik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második) osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett festalkattal s különösen jól látó, halló és beszélő képességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbizottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart s mire terjed;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást üznek vagy üztek; továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenként 330 (háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt — szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, avagy maga a szakiskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre: a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. királyi földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek:

a) első sorban azok, akiknek iskolai előképzettsége nagyobb;

b) másodsorban azok, akik már is valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;

c) harmadsorban azok, akik erdőgazdaságnál alkalmazottak-

nak vagy földmiveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei.

Azok közül, akiknek felvételre való alkalmassága és érdekessége a jelzett szempontokból véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek annál a szakiskolánál, melyhez beosztattak, a szakiskola által velük közölt időben felvételi vizsgálatra jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója első sorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszemélyzettel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, amelyek az elemi népiskola VI., illetőleg a középiskolák II. osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, akik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

12. A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria-csizmát.

A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönbén a tanulóknak lakással és étellemezéssel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulóért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének

és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest a szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását megelőzőleg — királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy amennyiben a szakiskolából a két évi tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetőek fel, akik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak.

Budapest, 1908. évi június hó.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulóinak felvétele ügyében.

66854. sz. I/A—3—1908. 1. Azok számára, akik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamának elvégzése és az erdőőri szakvizsga sikeres letétele után az erdészeti műszaki segédszolgálat terén kiterjedtebb ismereteket, teljesebb gyakorlatot és olyan fokú önállóságot kívánnak szerezni, hogy amennyiben magánbirtokosok (az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ában nem említett birtokosok) csekélyebb terjedelmű erdőbirtokának kezelésével bizatnak meg, az erdészeti műszaki segédszolgálat körébe tartozó teendőikön kívül a birtokosnak vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett az erdőgazdaság teendőit is képesek legyenek teljesíteni, amelyek nagyobb gazdaságokban szakképzett erdőtiszteknek képezik a feladatát, illetőleg amelyeknek teljesítésével az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok erdeinek kezelésénél kizárólag csak a törvény 36. §-ában meghatározott minősítéssel bíró erdőtisztek bízhatók meg: a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál a folyó évi szeptember hó 1-én egyéves továbbképző tanfolyam nyílik meg.

2. Erre a továbbképző tanfolyamra csak azok jelentkezhetnek, akik valamelyik m. kir. erdőőri szakiskolán a kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezték; az erdőőri szakvizsgálatot letették és azon legalább „*jól alkalmas*“ osztályzatot nyertek.

3. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi augusztus hó 5-ig a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolához (Vadászerdő, u. p. Temesvár-gyárváros) kell beküldeni.

4. A pályázati határidőn túl beküldött vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

5. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó ellátását a szakiskolában saját költségére vagy az állam költségére kívánja-e és hogy kérvényére a válasz milyen czim alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

6. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket:

a) Anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a folyó naptári évben a 30 évet még el nem éri.

b) Az illető m. kir. erdőőri szakiskola végbizonyítványával azt, hogy ott a szakiskolai kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezte.

c) Erdőőri szakvizsga-bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsgálatot letette s azon legalább „*jól alkalmas*“ osztályzatot nyert.

d) Hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsga letétele óta kérvényének benyújtásáig eltelt időt mivel töltötte s ezalatt milyen magaviseletet tanusított.

e) Hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem.

f) Aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart és mire terjed.

g) Hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek: ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának.

h) Aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — évi 330 (háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt, szülője gyámja vagy más

hozzátartozója, avagy maga a szakiskola igazgatójának félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizesi.

i) Aki állami költségen való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy amennyiben a szakiskolából a tanfolyam befejezte előtt önként kilépne vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

7. A tanfolyamra felvett minden tanuló a szakiskolába való belépés alkalmával köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria-csizmát. A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, taneszközökről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

8. A tanfolyamra felvett tanulókat jelentkezésük alkalmával a szakiskola igazgatója orvosi vizsgálat alá veti. Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál, az a szakiskolába nem fogadtatik be.

Budapest, 1908. évi július hó.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

FELHIVÁS.

A folyó év őszen erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy az ehhez szükséges engedélyért benyújtandó kérvényeiket kellően felszerelve legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökének czimére (Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz.) bérmentve küldjék be.

Budapest, 1908. évi július hó 2-án.

Horváth Sándor s. k.
miniszteri tanácsos,
az államvizsgáló bizottság elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület alelnökének, *Pánczél Ottó* kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt mult hó 28-án tartotta évi közgyűlését Baranya-Sellyén, 25 egyesületi tag és néhány vendég részvétele mellett.

A formaságok elintézése után Kolossváry Andor titkár felolvassa évi jelentését az egyesület működéséről, melyben utal arra, hogy az egyesület ez ideig a kezdet nehézségeivel küzdött s így érdemleges sikert még nem mutathat fel. Ügyszeretetre buzdítja a tagokat; jelenti továbbá, hogy az erdő- és vadőrök jutalmazására a következő tartalmu szabályzat dolgoztatott ki:

SZABÁLYZAT

a Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület működési területén szolgálatban álló erdő- és vadőri személyzet megjutalmazásáról.

1. §.

a) Jutalomdíj erdőőrök részére:

I. díj	100 (egyszáz)	K
II. „	50 (ötven)	„
III. „	30 (harmincz)	„
IV. „	20 (husz)	„

b) Jutalomdíj vadőrök részére:

I. díj	100 (egyszáz)	K
II. „	50 (ötven)	„
III. „	30 (harmincz)	„
IV. „	20 (husz)	„

2. §.

Az 1. §-ban megállapított díjakra oly szolgálatban álló felasketett erdő-, illetve vadőrök tarthatnak igényt, kiknek szolgálatadói vagy tisztii előljárói a Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesületnek alapító vagy rendes tagjai s kik ezen Egyesület működési területén eltöltött hosszabb szolgálati idejük alatt különösen az erdősités és az erdei kihágások megakadályozása terén; vagy a hasznos vad tenyésztése és ápolása, a duvadak sikeres pusztítása, különösen pedig az orvvadászat megakadályozása által erre kiváló érdemeket szereztek.

3. §.

A jutalomdíjak odaitélése az Egyesület választmányára bízatik.

4. §.

Pályázók szolgálatadók vagy tiszti fellebbvalóik útján felhívandók, hogy az Egyesülethez intézendő folyamodványukat október hó 1. napjáig az egyesületi titkárnál nyujtsák be.

5. §.

A folyamodványhoz melléklendő:

1. szolgálati bizonyítvány;
2. a jutalmazandó tevékenység leírása, mely a szolgálatadó vagy a tiszti előljáró által láttamozandó és illetve igazolandó;
3. a pályázó által felfedezett erdei- vagy vadászati kihágás törvényes megtorlására hozott jogerős ítélet hiteles másolata.

6. §.

A jutalmazottaknak a díj kiadásával egyidejűleg a következő tartalmu oklevél állítandó ki:

----- sz. **OKLEVÉL.**

A Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület nevében ennek Választmánya a folyó évi ----- hó ----- n ----- n megtartott választmányi ülésében ----- -t, ki jelenleg ----- vármegye ----- községében ----- -nál mint ----- év óta áll szolgálatban -----

----- körül szerzett érdemei elismerésül ----- K jutalomban részesítette s részére ezen, az Egyesület pecsétjével ellátott oklevelet kiadta.

Pécs, 19----- évi ----- hó ----- n.

Az egyesület választmánya:

titkár.

elnök.

pénztárnok.

(P. H.)

alelnök.

választmányi tagok.

Ezen, a titkári jelentés keretében előadott szabályzat egyhangu határozattal jóváhagyatott.

Titkár jelentésének további folyamán felemlíti, hogy az Egyesületnek a mai napon 26 alapító és 165 rendes tagja van.

Javasolja továbbá, hogy Egyesületünk tagul lépjen be a rokon egyesületek kötelékébe, nevezetesen: az Országos Erdészeti Egyesületbe, az Országos Magyar Vadászati Védegyeletbe, a Borsod-, Gömör-, Hevesmegyék Erdészeti Egyesületébe és az Arad-, Temes-, Déva, Lugosvidéki Erdészeti Egyesületbe. — Titkár javaslata elfogadtatott azzal, hogy a testvéregyesületek viszont a mi Egyesületünkbe való belépésre felkéressenek.

A pénztárkezelés teljesen rendben levőnek találtatván, pénztárosnak a felmentvény a szokásos fenntartással megadatott.

Seh Jenő pénztáros ezután a választmány által megállapított jövő évi költségvetést terjeszti elő, mely szerint az előirányzott 953 K 20 f. szükséglettel szemben 973 K 20 f. áll rendelkezésre s így 20 K felesleg mutatkozik.

A költségvetés kapcsán *Kolossvály* Andor titkár indítványozza, hogy tekintettel arra, miszerint az egyesületnek nincs rendes sajtó-organuma, mely a tagokat érdeklő eseményekről kellő tájékoztatást nyújtana, adassék ki az egyesület költségén egy évkönyv, melynek költségei a „nyomdai költségek“ czimén felvett összegből fedezendőek.

A költségvetés és az ennek kapcsán tett indítvány elfogadtatott.

A választmányban Héjas Kálmán lemondásával megüresedett tagsági helyre titkos szavazás utján abszolút szótöbbséggel *Tatarek* Kálmán uradalmi erdőmester választatott meg.

A szavazás tartamára elnök a közgyűlést felfüggesztette, a szünet alatt elnök javaslatára üdvözlő sürgönyök küldettek Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek, gróf Széchenyi Bertalan egyesületi elnöknek és gróf Draskovich Ivánnak, a vendéglátó háziurnak.

Sárközy György, mint az orvvadászat elleni védekezés tanulmányozására kiküldött bizottság elnöke számol be ezután a bizottság működéséről.

Beható eszmecsere után elhatározta a közgyűlés, hogy a magyar országgyűlés képviselőházához és a kormányhoz intézendő feliratok útján a következő javaslatok elfogadását fogja kérelmezni:

1. Hatályos intézkedésekkel szüntettessenek meg az ugynevezett „vadászberleti fikciók“. Mindenáron akadályoztassék meg a községi vadászterületek bérbeadása után befolyt vadászbéreknek egyenkénti felosztása és egymás között való elengedése.

2. A községi vadászterületek bértartamának minimuma 6 évről 10 évre emeltessék fel, mely hosszabb időszak határozottan alkalmasabbnak, megfelelőbbnek mutatkozik a vadállomány felszaporítására.

3. Mondassék ki, hogy a vétség-, illetve büntettnék minősítendő orvvadászat hivatalból üldözendő cselekményt képez; mely büntetőjogi elv az ellenőrző közegeknek kötelességévé teszi, hogy mindazokat, kik bármely vadászterületen vadászatra alkalmas fegyverrel találtak, nem csak a vadászati jegy, de a vadászatra jogosult által kiállítandó igazolvány felmutatására is kötelezzék.

4. Az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában foglalt intézkedés állandósítandó és az egész ország területére alkalmazandó legyen s különös gond fordítandó ennek szigorú végrehajtására. Ezzel kapcsolatban különösen a kisebb vaskereskedők és az ugynevezett tyukászok (faluzó baromfi- és tojáskereskedők) volnának olyképp megrendszabályozandók, hogy a kereskedést csak is 14 napi érvénnyel bíró vasbeszerzési igazolvány mellett gyakorolhatják. Ezen vasbeszerzési igazolványokról kimondandó, hogy azok magánokiratokat képeznek s azok hamisítása szigorúan büntetendő.

5. A vadászati kihágások feljelentőinek, helyesebben felfedezőinek jutalmazására visszaszerzendő a vadászati törvény 36. §-ával megállapított büntetés pénzek fele. Sőt, amennyiben a marasztalt fizetéképtelen lenne, jutalmaztassék meg a feljelentő egy az „Országos erdei alap“ mintájára alkotandó „Országos vadászati alap“-ból.

Azonkívül kötelezendő volna minden vadászterület-tulajdonos és bérlő, hogy a szolgálatában álló és vadőri teendőkkal megbízott alkalmazottait valamely biztosító intézetnél baleset ellen biztosítsa.

6. Országszerte „vadértékesítő szövetkezetek“ állittassanak fel, melyek révén a vadkereskedés is megbízhatóbb kezekbe jutván, a vadhus jutányosabb beszerzésére a nagy közönségnek több alkalom nyujtánék.

Az ez értelemben megszerkesztendő feliratok elkészítésére az elnökség a képviselőházhoz intézendő felirat ellenjegyzésére Dr. Egry Béla országgyűlési képviselő, egyesületi tag kéretett fel.

Vodinka Ferenc írásbeli indítványához képest elhatározta a közgyűlés, hogy a pécsi lövészegyletet saját kebelében, mint az egyesületnek alosztályát új életre kelti illetve megalakítja.

Ezzel kapcsolatban Kolossváry Andor titkár javasolja, hogy ezen megalakítandó lövészegylet keretében egy „ifjusági czéllövő zászlóalj“ is szervezendő volna.

A felvetett eszme élénk helyesléssel találkozott s megbízott az elnökség a szervezés előmunkálataink megtételére.

Az idő előrehaladottsága folytán Čizek László urad. főerdésznek a sellyei erdő és vadgazdaságot tárgyaló ismertetése a dél-utáni kirándulás tartamára elhalasztatván, egyéb tárgy hiányában a közgyűlés berekesztetett.

Ebéd után hosszú kocsisor vitte ki a vendégeket a mesterfácántenyésztő telepekre, hol Čizek László uradalmi főerdész érdekes előadásban ismertette a fácántenyésztés terén szerzett tapasztalatait és gyakorlatilag is bemutatta a tojató voliereket, a keltető ládákat, a teletető kamarákat, a nevelőketreczeket stb.

Felette érdekes volt, amidőn az etetést teljesítő erdőőr füttyjelére mintegy 2000 darab fogolynagyságu fácáncsibe jött elő az erdőből egy kis tisztásra, ahol a szerepöket igen jól betöltő mostohamamák sorban elhelyezett ketreczei állottak.

E gyönyörködtető látvány után átvonult a társaság a téli kamarához, mely tulajdonképpen nem egyéb mint egy 4—5 holdas, részben erdősült, részben gazon terület 3 m magas sodronyhálójával körülkerítve, hol a különféle fajtájú és nemű tenyészfácánok vannak elhelyezve. Ezek t. i. itt egy hónap óta vannak, miután befejezték a tojások lerakását, melyeket házityukokkal és keltető gépekkel keltettek ki, s egész télen itt maradnak, míg a jövő tavaszi dörgés ideje el nem következik. Mindenki elbámult,

amidőn e telettető kamarának egyik szűk útján 2—3 percz alatt 1500 darab fázánt látott keresztülfutni.

Utolsó tárgya volt a délutáni kirándulásnak a fázánnevelőtelep megtekintése. Egy körülbelül 50 holdas lóhertáblán, mintegy 12.000 db fázáncsibét láttunk, amint szép sorokba kihelyezett nevelőketreczeik körül csipegtek, futkostak, röpködtek.

Másnap, június 29-én reggel $1\frac{1}{2}$ 8 órakor vette kezdetét a galamblövő verseny a sélylyei országos hírű, mintegy 2000 kat. holdnyi vadaskertnek egyik igen kedves s e célra berendezett tisztásán, mely versenyben az egyesületi tagokon kívül br. Rajacic Vladimir főispán, Mathos Ernő százados, Gobeczky Aladár gyógyszerész Eszékéről, továbbá Fekete Gyula, Egry László, Witt Sándor és Naugel József, mint vendégek is részt vettek.

Tekintettel arra, hogy a versenyben résztvevők legnagyobb része a galamblövészetben nem rendelkezett elég jártassággal, a verseny mégis elég jól sikerült.

Az erdőtűzbiztosítás külföldön mind nagyobb tért hódít. Legutóbb Westfalen tartomány mezőgazdasági kamarája szerződött a Münsterben székelő tűzbiztosító társasággal aziránt, hogy Westfalenben a neki felajánlott, erdőtűz ellen való biztosításokat átvegye. A rajnai, hasonló célból alakult intézet mellett a westfaleni intézet az, mely az erdőtűzbiztosítás intézményét külön osztályban kezeli s igen mérsékelt évi díjak megállapítása folytán a kisebb erdőbirtokosoknak lehetővé teszi a biztosítást, mely előreláthatólag még olcsóbb lesz, ha községek, alapítványok s közbirtokosságok, továbbá magánerdőbirtokosok is nagyobb számban résztvesznek a biztosításban.

A biztosítási feltételek, melyek a münsteri mezőgazdasági kamarával közöltettek, nagyjában a következők: Fenyőfaállomány, sarjerdő s fiatal erdőrészek biztosítása csakis a szál- és lombfaerdőknek, valamint az idősebb faállománynak befoglalásával történhetik. A biztosított köteles Westfalen tartományban létező összes erdejét tűz ellen biztosítani. E tekintetben kivételesen az igazgatósággal meg is lehet egyezni.

A biztosításba bele vannak foglalva azok a károsítások is, melyek egy esetleges erdőtűz keletkezése alkalmával az oltási

intézkedések folytán történtek, így pl. egyes fák vagy erdőrészek levágása, árkok kiásása, ellentüzek stb. gerjesztése. A letarolás után a biztosítás átterjed a döntött fára, cserzőerdőknél a cserkéreg lehántása után a tulajdonképeni faanyagra; a megkötött biztosítási üzlet tart mindaddig, míg a faanyag vagy a kéreg a biztosított tulajdona marad s az erdőben hever. Motorikus erő igénybevételénél, illetőleg hol a döntött fa-állomány feldolgozása ilyennek igénybevétele mellett történik, ott a tűzbiztosítás tovább is érvényben marad, amennyiben az illető tűzrendészeti rendszabályok amugy is betartottak. Az erdőtűzbiztosítás díjtételei Westfalenben a következők: *a)* Elegyetlen lomberdő tekintet nélkül arra, hogy szál- vagy sarjerdő-e, 0·40—0·50^{0/00}; *b)* vegyes szálerdő, fenyő vagy lomberdő 0·60—1·50^{0/00}; *c)* vegyes sarjerdő, fenyő vagy lomberdő 0·90—3^{0/00}; *d)* elegyetlen fenyőerdő, 8 éves kortól 15-ig 3—4^{0/00}; 15 éves kortól 40 évig 1·5—2^{0/00}; 40 és több éves faállománynál 0·5—1·5^{0/00}.

Ezek a díjtételek az általában kötelező 10 évi biztosítási időtartamra értendők. Kisebb biztosítási időtartam mellett a díjtételekhez bizonyos pótdíjat csapnak, mely a legkisebb biztosítási időtartam mellett a legnagyobb. Egy éven aluli időtartamra biztosításokat vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak az egész évi díjtétel lefizetése ellenében fogadnak el. Cs. Gy.

A gazdasági erőforrások védelméről tanácskoznak az Egyesült-Államok kormányzói Washingtonban Rooseveltnél elnöke alatt. A gazdasági erőforrásokat fogyasztó gyarmati gazdálkodás megszüntetéséről van szó, amely féktelen önzésével, pazarló rendszerével csak a pillanatnyi hasznot lesi. Amerika kimeríthetetlennek hitt természeti kincsei fogyóban vannak: a mezőgazdaság által még elfoglalható szabad terület már kevés, az erdők fakészletét a fejsze és a tűz rendkívül lepusztította és a lepusztított erdők felujulása igen hiányos, a kőszén és vasércz készlete is aggodalmas módon fogy — ezt a szomorú képet tárta fel Roosevelt elnök az értekezletet megnyitó beszédében.

Vajjon nálunk, ahol a spekulációnak a legutóbbi két évtizedben is hihetetlenül nagy erdőterületek estek ugyszólván hatósági oltalom s nevezetesen bíróságainknak minden gazdasági érzéket

nélkülöző téves törvénytárgyarázata következtében áldozatul, ahol honi és idegen hatalmasságok a vadászat örve alatt óriási területeket zsarolnak ki gyarmati módon — vajjon nem kell-e nekünk is a gazdasági erőforrások védelméről elmélkedni?

A métermértéknek a fakereskedelemben való érvényesüléséről mostanában sok szó esik a fakereskedelmi lapokban s igen eltérő vélemények nyilvánulnak. A többség azonban a métermérték behozatala mellett van. Tisztelt olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy ez ügyben az Országos Erdészeti Egyesület néhány év előtt Tavasz Lajos hitb. főerdész indítványára javaslattal fordult a kereskedelemügyi miniszterhez. Daczára azonban annak, hogy ezt a javaslatot több társstület és kereskedelmi és iparkamara is támogatta és azóta a métermérték kötelező használatáról újabb törvény is hozatott, ebben a tekintetben még mi sem történt.

A faszén szállítása. A MÁV igazgatósága 95,292/908. sz. rendeletével közhírré teszi, hogy az összes vonalain szállított faszén-küldeményeknél az esetben, ha „Kh“ jegyű kocsik nem állanak rendelkezésre és a szállításokra két, kisebb raksulylyal bíró kocsi használtatik, egy szállítólevél mellett történő feladásnál egész kocsirakományok számára előirt szállítási tételek jönnek alkalmazásba. Ez a kedvezmény ez évi június 1-től visszavonásig, legfeljebb azonban ez év végéig lesz érvényben. — A Ks.-Od. és a Szamosvölgyi vasut azzal a módosítással csatlakozott a MÁV. nyújtotta kedvezményhez, hogy a két kocsi raksulya teljesen kihasználtságáig, illetőleg a Szamosvölgyi vasut vonalain legalább 12.000 kg után fizettség a szállítási díj. (Vegy. L.)

Méhészgyűlés. A magyar, osztrák és német méhészek már évtizedekkel ezelőtt társultak oly célból, hogy országaikban felváltva évente hol itt, hol ott tartsák meg üléseiket. Ez idén az 53-ik vándorgyűlés a határszéii Wiener-Neustadtban augusztus 8—12-én lesz megtartva, mely alkalommal értékes méhészeti kiállítás is rendeztetik. Kívánatos, hogy e kiállításon hazai méhészeink minél nagyobb számban vegyenek részt, mert a kiállításon

összegyülő idegen méhészek elsősorban fogyasztói hazai mézünknek s így saját üzleti érdekünk is, hogy hamisítatlan kitűnő minőségű méhészeti termelvényeinkkel a multban szerzett babérainkat ne csak megtartsuk, de még gyarapítsuk.

A tárgyalásokon magyar előadók is fognak szerepelni s remélhetőleg hazai méhészeink termelvényeiket nagy számban állítják ki. Az Országos magyar méhészeti egyesület értékes disztárgyat ajánlott fel a kiállítók jutalmazására s a földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszterek nagyobb számú állami érmekezt ajándékoznak a kiállítás céljaira.

Halálozás. Amint lapunk zártakor megilletődve értesülünk, *Blaschek Ede* Esterházy hercegi erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesületnek alapító tagja, f. hó 8-án tevékeny életének 63. évében rövid szenvedés után elhunyt. *Béke hamvaira!*

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Nagy Imre* kir. erdészjelöltnek állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Puskás Károly* m. kir. erdészjelöltet Besztercebányáról az erdőigazgatóságtól Beszterczére az erdőigazgatósághoz, *Salix Gyula* m. kir. erdészjelöltet pedig Beszterczéről az erdőigazgatóságtól Besztercebányára az erdőigazgatósághoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Bihari Ödön* m. kir. főerdészt a kudsiri erdőgondnokságtól a szászvárosi erdőgondnoksághoz, *Érsek Árpád* m. kir. erdészt a sugági erdőgondnokságtól a kudsiri erdőgondnoksághoz, *Bedő Zoltán* m. kir. erdészt pedig a kolozsvári erdőigazgatóságtól a sugági erdőgondnoksághoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Szalagy Emil* m. kir. főerdészt a bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületéből a lipitújvári m. kir. erdőhivatal kerületébe (Oszadára), *Katona László* m. kir. erdészt a lipitújvári m. kir. erdőhivatal kerületéből a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerü-

letébe (Gyaluba) s végül *Figuli* Lajos m. kir. erdészt a máramarossziget m. kir. erdőigazgatóság kerületéből a bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületébe (Királymezőre) s egyidejűleg megbizta *Szalagy* Emilt az oszadai, *Katona* Lászlót a gyalui s végül *Figuli* Lajost a királymezői m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Illés* Vidor m. kir. főerdészt az apatini m. kir. erdőhivataltól (Apatinból) a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolához, továbbá *Szelezky* János m. kir. főerdészt a lipitújvári m. kir. főerdőhivataltól (Feketevágról) az apatini m. kir. erdőhivatalhoz (Apatinba) s utóbbit megbizta az apatini m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Kovács* Aladár m. kir. erdőmestert Budapestről (I. B—2. ügyosztályból) Gödöllőre (központi ellenőrködői állásra) és *Tomasovszky* Imre m. kir. főerdészt (óvizi erdőgondnokságtól) Budapestre (I. B—2. ügyosztályba).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Muraközy* János m. kir. erdőmestert Óradnáról Kecskemétre (erdőgondnoknak), továbbá *Selymessy* Ferenc m. kir. főerdészt Kecskemétről Budapestre (a földmivelésügyi miniszterium I/A. 2. ügyosztályába).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Gotthard* József m. kir. főerdészt Alsókálocsáról (erdőgondnokságtól) Máramarosszigetre (az erdőigazgatósághoz), *Füstös* Zoltán m. kir. erdészt Lugosról (az erdőigazgatóságtól) Alsókálocsára (erdőgondnoknak), *Toperczer* Árpád m. kir. erdészt Besztercebányáról (az erdőigazgatóságtól) Feketevágra (erdőgondnoknak), *Barsi* Árpád m. kir. erdészt pedig Máramarosszigetről (az erdőigazgatóságtól) Szászsebesre (az erdőhivatalhoz).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Törzs* István okleveles erdészt kinevezte a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz (Bustyaházára) m. kir. erdészjelöltté s megbizta a pénztár-ellenőri teendők ellátásával, *Kovalitzky* Vladimir m. kir. erdészt pedig áthelyezte a bustyaházai m. kir. erdőhivataltól az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületébe (Temesszlatinára) s megbizta a temesszlatinai m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

A magyar királyi erdőőri szakiskolák szabályzata.

1908. évi 65.420. F. m. sz.

I. A szakiskolák szervezete.

1. A szakiskolák célja

1. §.

A szakiskoláknak az a célja, hogy rendszeres elméleti és főként gyakorlati oktatás útján az 1879:XXXI. t.-cz. értelmében teljesítendő erdőőri teendők végzésére alkalmas egyéneket neveljenek.

Ennek a célnak szolgálatában a szakiskolák gondot fordítanak egyrészt az erdőgazdaság fejlődő igényeihez képest arra, hogy a tanulók a tulajdonképpeni erdővédelmi teendőkön kívül a műszaki segédmunkálatok teljesítésében is elegendő jártasságra tegyenek szert; másrészt a vadászatügy érdekében arra, hogy a tanulók az erdőgazdaság körében okszerűen üzhető vadtenyésztés terén s a vadászat gyakorlására nézve is kellő ismereteket szerezzenek.

2. Az oktatás iránya, módja és anyaga.

2. §.

A szakiskolák céljához képest az oktatás iránya és módja *határozottan gyakorlati.*

3. §.

A mennyiségteni, természettudományi s más alapismeretekből csak azok taníttatnak, amelyek a szakismereteknek könnyebb megértéséhez és elsajátításához szükségesek, de azok tanítása is lehetőleg szemléltető módon és életből vett példákkal történik; a rokon gazdasági ágak ismertetése s más tudnivalók tanítása pedig csak annyira terjed, amennyire a tanulók jövőbeli hatása megkívánja.

4. §.

A szakismeretek — tárgyak rokonsága és összefüggése szerint csoportosítva — úgy taníttatnak, hogy az elméleti oktatás a

gyakorlati kiképzéssel szoros és lehetőleg közvetlen kapcsolatba kerüljön. Ezért a gazdasági ismeretek tanításának sorrendje a gazdálkodás gyakorlati sorrendjéhez alkalmazkodik.

5. §.

A munkabírás és gyakorlottság, a testi edzettség és ügyesség megszerzése és növelése érdekében a tanulók a szakiskola gazdaságában rendszeresen előforduló vagy az oktatás érdekében alkalmazott mindenféle kézimunkának és szolgálatnak végzésében személyesen is résztvesznek és az egyes kézimunkákban a szolgálati teendők teljesítésében mindaddig gyakoroltatnak, míg azokban megfelelő jártasságot nem szereznek.

6. §.

A gyakorlati munka és szolgálat kötelezettsége alól a tanulók csak vasárnapokon és ünnepnapokon vannak felmentve, de a multhatlanul végzendő teendőket és szolgálatokat felváltva ilyen napokon is teljesítik.

A szabadtanulók ilyen napokon valláserkölcsi oktatásban részesülnek s egyszersmind kötelesek a szakiskolához legközelebb eső egyházban az istentiszteleten résztvenni.

3. A szakiskola felügyelete, vezetése és tanszemélyzete.

7. §.

A szakiskolák a m. kir. földmivelésügyi miniszter felügyelete alatt állanak.

A szakiskolát az igazgató vezeti és képviseli.

Az oktatást az igazgató vezetése és közreműködése mellett az e célra rendelt tiszti személyzet tagjai s a szükséghez képest megbízott szakférfiak teljesítik.

4. A tanulók felvétele.

8. §.

A tanulók felvétele a szakiskolákba pályázat útján történik.

Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter állapítja meg.

A felvételre jelentkezők közül azokat, akik a felvételi vizsgálatot kiállják, a szakiskolába az igazgató veszi fel.

9. §.

A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt a pályázati hirdetményben megjelölt határnapig ahhoz a szakiskolához kell beküldeni, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik szakiskolánál jelentkezhetnek felvételre, a pályázók számához és az egyes szakiskolák tanulói-nak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembevételével a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter határozza meg.

A pályázati határidőn túl beküldött vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

10. §.

A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvétetni és hogy ellátását a szakiskolában saját költségére vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen czim alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket, nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri; — (kivételnek a „Tanusítvány“-nyal ellátott tovább szolgáló katonai altisztek, akik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második) osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári, erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett testalkattal s különösen: jól látó-, halló- és beszélőképességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy a katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbizottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart s mire terjed;

g) hatósági bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást üznek vagy üztek; továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fönntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója avagy maga a szakiskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitzűött időre pontosan lefizeti.

11. §.

A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a fölvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek:

- a) elsősorban azok, akiknek iskolai előképzettsége nagyobb;
- b) másodsorban azok, akik már is valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak, vagy voltak;
- c) harmadsorban azok, akik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmiveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei.

Azok közül, akiknek fölvételre való alkalmassága és érdemessége a jelzett szempontokból véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, aki saját költségén való ellátásra kíván fölvétetni.

12. §.

A szakiskolai igazgatók tanácsa a felvételre való kijelölés ügyének elintézése céljából, a m. kir. földmivelésügyi miniszter megbizottjának elnöklése mellett, évről-évre más szakiskolánál ül össze.

A tanács a felvételre alkalmasoknak és érdemeseknek talált pályázók sorozatos kimutatását — a 11. §. értelmében — megállapítván, az egyes szakiskolákhoz — a 9. §. első bekezdésében

foglaltak szem előtt tartásával — legfeljebb másfélszer annyi pályázót oszt be, mint ahány hely az illető szakiskolánál betöltésre vár s az ekként összeállított fölvételi tervezetet javaslatképpen a m. kir. földmivelésügyi miniszter elé terjeszti.

Az egyes szakiskolák a hozzájuk beosztott pályázók sorozatos kimutatása alapján először csak annyi jelöltet hívnak be felvételi vizsgára, ahány hely náluk betöltésre vár.

A jelöltek annál a szakiskolánál, melyhez fölvételi vizsgára behívtak, ugyanazon évi szeptember hó 1-től legkésőbb 10-éig jelentkezni tartoznak.

A szakiskolák azok helyett, akik a felvételi vizsgát ki nem állották, vagy a felvételi vizsgától visszaléptek: nyomban — azok helyett pedig, akik a megszabott határidőig nem jelentkeztek: a határidő leteltével — megfelelő számú pótljelöltet hívnak be.

Elkésetten jelentkező — még ha késedelmét elfogadhatóan igazolja is — legfeljebb szeptember hó végéig s csak abban az esetben bocsátható felvételi vizsgálatra, ha a szakiskolánál a növendékek meghatározott létszáma még nincs betöltve.

13. §.

A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható.

14. §.

A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszeméllyzettel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, amelyek az elemi népiskola VI. (illetőleg a középiskolák II.) osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

15. §.

Azokat, akik felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a jelen szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

16. §.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter fenntartja magának azt a jogot, hogy a tanfolyam tartama alatt az egyes félévek végén bármely tanulót a szükséghez képest egyik szakiskolából a másikba államköltségen áthelyezhessen.

5. A szakiskolai tanfolyam tartama és beosztása.

17. §.

A szakiskolai tanfolyam két tanévre terjed.

Az első tanév szeptember hó 1-től a következő évi augusztus hó végéig, a második tanév pedig szeptember hó 1-től a következő évi június hó végéig terjed.

Minden tanév két félévre tagolódik, úgy hogy az első — téli — félév a tanév elejétől a következő évi január hó végéig, a második — nyári — félév pedig február hó 1-től a tanév végéig terjed.

6. Tanítási szünetek és a tanulók szabadságolása.

18. §.

A rendszeres iskolai tanítás a tanfolyam első tanévének két utolsó hónapjában — július és augusztus hónapban — szünetel.

A szünet ideje alatt az igazgató a tanulók egyik felét július hónapban, másik felét augusztus hónapban szabadságra bocsáthatja.

Ézenkívül szünetel a rendszeres iskolai tanítás: minden tanévben december hó 23-tól január hó 2-ig és husvét előtti csütörtöktől husvét utáni szerdáig.

Ezekre a szünetekre az igazgató csak azokat a tanulókat engedheti szabadságra, akik ellen sem szorgalom, sem magaviselet tekintetében nem merült fel kifogás.

A szakiskolában tartott tanulók a gazdasági munkákat, gyakorlatokat és szolgáltatásokat a rendszeres iskolai tanítás szünetelése alatt is tartoznak teljesíteni.

Az igazgató megokolt kérelemre a rendes szüneteken kívül legfeljebb öt napi szabadságot engedélyezhet.

7. A szakiskolai tanfolyam tantárgyai.

19. §.

Az elméleti és gyakorlati oktatás anyaga a következő tantárgyakba csoportosítva tanítatik:

1. Magyar helyesírás és nyelvhasználat; irodai és számadási ügyvitel.
2. Szépirás és rajzgyakorlat.
3. Elméleti és alkalmazott mennyiségtan.
4. Temészettudományi alapismeretek.
5. Politikai földrajz és történelem.
6. Erdőmivelés.
7. Erdővédelem.
8. Erdőhasználat.
9. Vadtenyésztés, vadászat, fegyverhasználat.
10. Legelőgazdaság.
11. Kisgazdaságok berendezése és kezelése.
12. Törvények és rendeletek, közigazgatás.
13. Mezőgazdaság (mező- és rétmivelés, kertészet, gyümölcs-tenyésztés, méhészet, halászat).
14. Háziipar.
15. Egészségtan; első segélynyújtás, egészségi testgyakorlás.

20. §.

Az oktatás anyagát és annak az egyes félévekre való felosztását, valamint az oktatásnál használandó tankönyveket és taneszközöket a szakiskolák javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter határozza meg.

Az egyes félévekre kitzűzött tananyag tanításának sorrendjét, a heti tanítási óráknak és a gyakorlati foglalkozásnak beosztását a szakiskola igazgatója állapítja meg.

8. A szakiskolai — rendes és javító vizsgálatok.

21. §.

A tanulók az egyes félévekre előírt tananyagból a tanzemélyzet előtt a tanítási időszakok végén vizsgát tesznek.

A félévi vizsga az I. tanévben január és június hó, a II. tanévben pedig január és május hó utolsó hetében tartatik meg.

22. §.

A félévi vizsga eredményéhez és a félév folyamán tanusított magatartásukhoz képest a tanulók részére a következő osztályzatok adhatók:

a) Az egyes tantárgyakban tanusított *előmenetelből*: kitünő, jeles, jó, kielégítő, nem elegendő;

b) az erdőgazdasági munkákban való *gyakorlottságból*: kiváló, megfelelő, nem elegendő;

c) *szorgalomból és ügyességéből*: kiváló, megfelelő, nem elegendő;

d) *magaviseletből*: példás, megfelelő;

Az osztályzatok a tanulók törzskönyvlapjára félévenként bevezettetnek.

23. §.

A kellő előmenetel hiánya miatt a félév végén azonnal elbocsáttatik az a tanuló,

a) aki (szépirás és rajzgyakorlatot kivéve) legalább három tantárgyból,

b) aki vagy az erdőgazdasági munkákban való gyakorlottságból vagy pedig szorgalomból és ügyességéből s egyszersmind még (a szépirást és rajzgyakorlatot kivéve) egy tantárgyból is,

c) aki az erdőgazdasági munkákban való gyakorlottságból s egyszersmind szorgalomból és ügyességéből „nem elegendő” osztályzatot nyert.

Más esetekben a tanuló a vizsgára következő negyedik héten abból a tantárgyból, melyből „nem elegendő” osztályzatot nyert, *javító vizsgát* tartozik tenni.

A javító vizsga elmulasztása vagy sikertelensége a tanuló haladéktalan elbocsátását vonja maga után.

Az a tanuló, aki az erdőgazdasági munkákban való gyakorlottságból vagy szorgalomból és ügyességből nyert „nem elegendő” osztályzatot, a következő félév alatt legalább „megfelelő” osztályzatra meg nem javítja vagy aki az erdőgazdasági munkákban való gyakorlottságból, illetőleg szorgalomból és ügyességből a tanfolyam utolsó félévének végén nyer „nem elegendő” osztályzatot, a szakiskolából szintén elbocsáttatik.

24. §.

Magaviseletből a „megfelelő” osztályzatnál alacsonyabb fokozatu osztályzatnak nem lehet helye.

Az a tanuló, aki a fegyelemnek súlyos, vagy ismételt megsértésével arra szolgáltat okot, hogy magaviseletből „megfelelő” osztályzatra se tekintessék érdemesnek: a szakiskolából fegyelmi uton már évközben, de mindenesetre még a félévi vizsgálatot megelőzőleg elbocsáttatik.

9. Szakiskolai vizsgálati bizonyítvány.

25. §.

A szakiskola az egyes félévekről vizsgabizonyítványt nem állít ki, hanem — ha ezt a tanuló elfogadhatóan megokolva kéri — a törzskönyvből ad kivonatot.

26. §.

Azok részére, akik a kétéves tanfolyamot teljesen elvégezték, kivánságukra a szakiskola végbizonyítványt állít ki.

A végbizonyítványban a tantárgyak a 19. §. szerint soroltatnak fel s az osztályzatok az egyes tantárgyakra, valamint az erdőgazdasági munkákban való gyakorlottságra, szorgalomra és ügyességre, végül a magaviseletre nézve a félévi eredmények törzskönyvi adatai alapján állapítatnak meg.

A tanulók a végbizonyítványban általános osztályzatot is nyernek.

Ennek fokozatai: kitünő, jó, kielégítő.

27. §.

A szakiskolai végbizonyítvány következő tartalommal adatik ki:

Bélyeg helye

A m. kir. erdőőri szakiskola

VÉGBIZONYÍTVÁNYA.

Osztályzat fokozatok:

Előmenetel-
ből :
kötünő
jeles
jó
kielégítő

Az erdőgazda-
sági munkákban
való gyakorlott-
ságból :
kiváló
megfelelő

Osztályzat fokozatok:

Szorgalomból
és ügyesség-
ből :
kiváló
megfelelő

Általános osz-
tályzat :
kötünő
jó
kielégítő

..... szakiskolai tanuló, aki
Magyarország vármegyéjének községében
1 évben született, a m. kir. erdőőri szakiskola
kétéves tanfolyamán tanusított előmeneteléről a félévenként megtartott vizsgálatok
eredményei alapján a következő osztályzatokat nyerte:

1. Magyar helyesírás és nyelvhaszná-
lat, irodai és számadási ügyvitel	11. Kiszorgaságok berendezése és keze-
lése
2. Szépirás és rajzgyakorlat	12. Törvények, rendeletek, közigazga-
tás
3. Elméleti és gyakorlati mennyiség-
tan	13. Mezőgazdaság (mező- és rétműve-
lés, kertészet, gyümölcsstermelés,
méhészet, halászat)
4. Természettudományi alapismere-
tek	14. Háziipar
5. Pol. földrajz és történelem	15. Egészségtan, első segélynyújtás,
egészségi testgyakorlás
6. Erdőművelés	16. Erdőgazdasági munkákban való
gyakorlottsága
7. Erdővédelem	17. Szorgalma és ügyessége
8. Erdőhasználat	
9. Vadtenyésztés, vadászat, fegyver-
használat	
10. Legelőgazdaság	

Általános osztályzata

Kelt, 19 évi hó n.

Szak-
iskola
pecsétje

N. N.

a szakiskola igazgatója.

II. A tanulók ellátása és fegyelmezése.

1. A tanulók ellátásának módja és a költségek viselése.

28. §.

A tanulók az egyes szakiskolákba meghatározott számban és részint állami ellátás mellett, részint saját költségre vétetnek fel.

A saját költségén való ellátásra felvett tanuló köteles a megállapított évi ellátási költséget két egyenlő részletben, a tanév két félévének első hónapjában, előre a szakiskola igazgatójának kezéhez lefizetni.

29. §.

A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapzát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria-csizmát.

A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

30. §.

A tanulók azt a szolgálati ruhát viselik, — fegyverzet és jelvény nélkül — mely a kincstári erdőőrök részére van megállapítva.

31. §.

A tanulók étellemezése a m. kir. földmivélsügyi miniszter által erre nézve megállapított szabályok szerint történik.

32. §.

A tanulók a szakiskolában töltött idő alatt betegség esetén ingyenes orvosi gyógykezelésben részesülnek.

Ragályos betegség fellépése esetén az igazgató a szakiskola orvosának javaslatához képest intézkedik.

33. §.

Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen elvégezze.

Ehhez képest a szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását megelőzőleg — királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy amennyiben a szakiskolából a két évi tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felhívása után hat héten belül megtéríti.

Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetők fel, akik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak.

2 A tanulók kötelességei és fegyelmezése.

34. §.

A szakiskolába való befogadás alkalmával minden tanuló józan és erkölcsös magaviseletre; tanulásban és munkában való pontosságra és szorgalomra; a szakiskolai szabályoknak és utasításoknak, valamint a részére adott parancsoknak lelkiismeretes teljesítésére; a szakiskola gazdaságának, épületeinek, berendezéseinek, eszközeinek s általában összes vagyonának kíméletére, gondozására és megőrzésére; összes előljáróinak tiszteletben tartására és tanuló-társainak megbecsülésére kötelezi magát.

35. §.

Az igazgató gondoskodik arról, hogy a tanulók által megtartandó általános kötelességek és tilalmak háziszabályokba foglalassanak s azok a szabályok a szakiskola helyiségeiben állandóan kifüggesztessenek.

Az időnkint szükséges utasítások, rendelkezések és tilalmak esetről-esetre kiadott napiparancsban hozatnak a tanulók tudomására.

36. §.

A kötelességeknek, parancsoknak vagy tilalmaknak megszegése fegyelmi vétséget képez.

A fegyelmi vétség elkövetőjét a következő büntetések érhetik:

a) Megdorgálás a tanszemélyzetnek azon tagja által, akinek a vétség első sorban jut tudomására.

b) Megdorgálás az igazgató által négy szemközt.

c) Egyszeri vagy felváltva többszöri étkezéstől való eltiltás.

d) Egyszerű vagy a c) pont szerint súlyosított szobafogság.

e) Megdorgálás az igazgató által az összes tanulók előtt az elbocsátással való megfenyegetés mellett.

f) A szabadság megvonása.

g) Az állami ellátás megvonása.

h) Elbocsátás.

Ha a tanuló a fegyelmi vétség elkövetésével a szakiskolának kétségbevonhatatlanul megállapítható kárt is okozott, a fegyelmi büntetés kiállása mellett egyszersmind köteles a kárt is megtéríteni.

37. §.

Az a tanuló, akinek erkölcsisége kifogás alá esik vagy aki társait kötelességeik teljesítésében akadályozza, avagy aki társaira egyébként káros befolyást gyakorol, a szakiskolából eltávolíttatik.

38. §.

A 36. §. c) és d) pontjában említett büntetések kiszabása az igazgató hatáskörébe tartozik.

A 36. §. e), f), g) és h) pontjában említett büntetéseket, valamint a 37. §. alapján való elbocsátást, az igazgató a tanszeméllyel együttesen hozott határozattal mondja ki.

A 36. §. g) és h) pontja és a 37. §. alapján hozott határozatok csak a földmivelésügyi miniszter jóváhagyásával válnak jogerőssé.

39. §.

Az igazgató a jogerősen kiszabott fegyelmi büntetést a tanuló törzskönyvlapjára bevezeti.

III. A szakiskolai „erdőőri szakvizsgálat“ szabályai.

(Megállapították a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg a m. kir. földművelésügyi miniszter 1908. évi 66420. sz. rendeletével.)

40. §.

Azok a szakiskolai tanulók, akik a két éves tanfolyamot sikeresen elvégezték, ugyanannál a szakiskolánál erdőőri szakvizsgára bocsáttatnak.

Az erdőőri szakvizsgát minden év július havának első hetében a m. kir. földművelésügyi miniszter — az Országos Erdészeti Egyesület és az illető kerületi királyi erdőfelügyelő javaslata alapján — esetről-esetre kijelölt háromtagu vizsgáló bizottság tartja meg.

A vizsgáló bizottság egyik tagja mindig az illető szakiskola igazgatója.

41. §.

A vizsgálat tárgyát képezi mind az, amit az erdészeti műszaki segédszolgálat sikeres teljesítése s az erdőörnek az erdőtörvény- (1879. évi XXXI. t.-cz.) előirt teendőire és jogaira nézve tudni kell.

A vizsgálat szóban és írásban tartandó.

Az írásbeli vizsgálatnál, mely a szóbeli vizsgálat előtt tartatik meg, az összes jelentkezők a vizsgáló bizottság elnöke által feltett ugyanarra a három kérdésre felelnek.

Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálatnál előfordul.

42. §.

A m. kir. földművelésügyi miniszter nevében annak az erdőőri szakiskolának pecsétje alatt, melynél a vizsgálat megtartott, a sikeresen kiállott vizsgálatról bizonyítvány adatik ki, melyet a vizsgáló bizottság elnöke és tagjai irnak alá.

Ez a bizonyítvány az 1879:XXXI. t.-cz. 37. §-ában foglalt határozatok szempontjából teljesen egyértékű a m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg 1880. évi 25347. szám alatt kiadott utasítás értelmében megszerezhető erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal.

43. §.

A bizonyítványban a sikeresen kiállott vizsgálat eredményének feltüntetésére a következő osztályzatok alkalmazhatók: „*kitünően alkalmas*“, „*jól alkalmas*“, „*kielégítően alkalmas*“.

A kiérdemelt osztályzatot a vizsgáló bizottság egyetértésben vagy szótöbbséggel állapítja meg.

44. §.

A vizsgálatról a következő tartalmu bizonyítvány adatik ki:

„Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa“.

Bélyeg helye

A vizsgáló bizottság által megállapítható osztályzatok:

„*kitünően alkalmas*“

„*jól alkalmas*“

„*kielégítően alkalmas*“

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 19..... évihónapjánszám alatt kelt rendelete alapján am. kir. erdőőri szakiskolánál (.....on) 19..... évihónapján megtartott erdőőri szakvizsgálat alkalmával alulírott vizsgáló bizottság által....., aki Magyarországvár-megyéjébenközségben 1..... évben született s az erdőőri szakiskola tanfolyamát am. kir. erdőőri szakiskolánál sikeresen elvégezte, az erdészeti műszaki segédszolgálat teljesítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltatott és az 1879:XXXI. t.-cz. értelmében teljesítendő erdőőri szakszolgálatraalkalmasnak találtatott, miről is részére ez a bizonyítvány kiadatott.

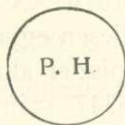
Kelt.....19.....évi.....hó.....n.

N. N.

vizsgáló biztos.
(erdőtisztai állás)

N. N.

vizsgáló biztos.
(erdőtisztai állás)

N. N.

a vizsgáló bizottság elnöke.
(erdőtisztai állás)

45. §.

A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel, melynek tartalmaznia kell a vizsgálat leírását, a vizsgálatra bocsátottak s tényleg megvizsgáltak nevét, a vizsgáló biztosok által egyenkint adott osztályzatokat, valamint azt az osztályzatot, melyet a vizsgáló bizottság az illetők részére a 43. §. értelmében megállapított.

A vizsgáló bizottság elnöke a bizottság valamennyi tagja által aláírt jegyzőkönyvet a m. kir. földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

46. §.

Aki a vizsgálatot nem állotta ki, annak letételére legfeljebb még kétszer bocsátható.

47. §.

A vizsgáló bizottság tagjai működésükért díjazásban részesülnek és pedig: államhivatalnokok az őket szabályszerűen megillető napidíjban, nem államhivatalnokok pedig 10 (tíz) korona napidíjban.

A vizsgálatra bocsátottak a vizsgáló bizottság elnökének kezéhez vizsgálati díj fejében 10 (tíz) koronát kötelesek fizetni.

IV. A szakiskolai továbbképző tanfolyam szabályai.

48. §.

Azok számára, akik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamának elvégzése és az erdőőri szakvizsga sikeres letétele után az erdészeti műszaki segédszolgálat terén kiterjedtebb ismereteket, teljesebb gyakorlatot és olyan fokú önállóságot kívánnak szerezni, hogy amennyiben magánbirtokosok (az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ban nem említett birtokosok) csekélyebb terjedelmű erdőbirtokának kezelésével bízhatnak meg, az erdészeti műszaki segédszolgálat körébe tartozó teendőikön kívül, a birtokosnak vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett, az erdőgazdaság olyan teendőit is képesek legyenek teljesíteni, amelyek nagyobb gazdaságokban szakképzett erdőtisztéknek képezik a feladatát, illetőleg amelyeknek teljesítésével az 1879:XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok erdeinek kezelésénél kizárólag csak a törvény

36. §-ában meghatározott minősítéssel bíró erdőtiszték bizhatók meg: a m. kir. földmivelésügyi miniszter a szükséghez képest egy vagy több szakiskolánál egyéves továbbképző tanfolyamot nyit.

49. §.

Továbbképző tanfolyamra csak azok jelentkezhetnek, akik valamelyik szakiskolán a kétéves tanfolyamot legalább „jó“ általános osztályzattal végezték s az erdőőri szakvizsgálatot mindjárt az első alkalommal letették és azon legalább „jól alkalmas“ osztályzatot nyertek.

Azok, akik nem a szakvizsgálatuk letétele után következő legközelebbi tanfolyamra jelentkeznek, felvételre csak abban az esetben tathatnak számot, ha a közbeeső — legfeljebb 3 (három) évi — időt valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vagy pedig katonai kötelezettségük lerovásával töltötték.

50. §.

A továbbképző tanfolyamra való felvételért a kérvényt — legkésőbb július hó végéig — annál a szakiskolánál kell benyújtani, melynél a folyamodó az erdőőri szakvizsgálatot letette.

A kérvényben meg kell említeni, hogy a folyamodó saját költségén vagy pedig államköltségen való ellátásra kíván-e felvételt s egyszersmind a kérvényhez csatolni kell: előbbi esetben a szabályzat 10. §-ának *h)* pontja szerint, utóbbi esetben pedig a szabályzat 33. §-a szerint kiállított nyilatkozatot.

Aki nem közvetlenül az erdőőri szakvizsga letétele után folyamodik, az kérvényéhez — a szakvizsgálati bizonyítványon kívül — még a jelen szabályzat 10. §-ának *d)*, *e)* és *f)* pontjában megjelölt bizonyítványokat is csatolni s egyszersmind felvétele esetén, jelentkezésekor magát a szabályzat 13. §-ában megjelölt orvosi vizsgálatnak alávetni tartozik.

51. §.

A felvétel kérdésében a m. kir. földmivelésügyi miniszter határoz.

52. §.

A továbbképző tanfolyam szeptember hó 1-től kezdődik és következő évi június hó végéig tart.

A tanfolyamra felvettek közül azok, akik a kijelölt szakiskolánál legkésőbb szeptember hó 15-ig nem jelentkeznek, e határidőn túl csak a m. kir. földmivelésügyi miniszter engedélyével fogadhatók be a szakiskolába.

53. §.

A továbbképző tanfolyamot a szakiskola tanszemélyzetének ezzel megbízott tagja vezeti, az igazgató irányítása és közreműködése mellett.

54. §.

A továbbképző tanfolyamon az elméleti és gyakorlati oktatás anyagát általában véve a szakiskolai tanfolyam tananyaga képezi ugyan, de ez a tananyag az elemi és előkészítő ismereteknek csak szükség szerinti futólagos felfrissítése mellett, inkább az erdőgazdaság gyakorlati szakkérdéseinek alaposabb tárgyalásával taníttatik és pedig a továbbképző tanfolyam céljának megfelelően: különös tekintettel arra, hogy a tanulók az erdőgazdasági műszaki segédszolgálatban, valamint a vadtenyésztésben és a vadászat gyakorlása terén való fokozottabb jártasság mellett kisebb erdőbirtok gazdasági berendezése, valamint a kezelési és értékesítési teendőknek önállóbb ellátása tekintetében is kiterjedtebb ismereteket és gyakorlottságot szerezhessenek.

Ehhez képest a tanulók az egyszerűbb erdészeti földmérési műszerek kezelésére; térképek szerkesztésére; egyszerűbb földmérési feladatok megoldására; kisebb ut-, viz-, hid- és más egyszerű építkezések, szállítási s más gazdasági berendezések tervének s költségvetésének szerkesztésére; az erdei termékek házilagos feldolgozásának és értékesítésének intézésére; kisebb magán erdőbirtok egyszerű üzemtervének összeállítására, illetőleg önálló végrehajtására; valamint a vadállomány mesterséges szaporításának módozataira; vadaskertek létesítésére; vadászatok rendezésére — *lehetőleg egyénenkénti gyakorlás és külön-külön foglalkoztatás mellett* — annyira beoktattatnak, amennyire azt egyéni hajlamuk

és előképzettségük lehetővé teszi és illetőleg amennyire az az érdek, hogy *a tanult ismereteket lehetőleg teljesen elsajátítsák s azok használásában lehetőleg biztos gyakorlottságra tegyenek szert*, az oktatás anyagának kiterjesztését a rendelkezésre álló időhöz képest megengedi.

Másrészt látkörük és tapasztalásuk gyarapítása céljából a továbbképző tanfolyam tanulói évközben állami költségen rövidebb-hosszabb időre lehetőleg más erdőőri szakiskolához is átküldetnek, vagy pedig arra alkalmas erdőgazdaságokba tanulmányutra vitetnek.

55. §.

Az ellátás, valamint az ellátási költségek viselése, a kötelesek és tilalmak, a foglalkoztatás, fegyelem tekintetében s más ilyen szempontokból a továbbképző tanfolyam tanulói ugyanazon elbánás alá esnek, mint amilyen a jelen szabályzat 28—30. §-aiban a szakiskolai tanulókra nézve meg van állapítva.

56. §.

A továbbképző tanfolyam befejeztével a tanulók a szakiskola igazgatója és tanszemélyzete előtt évváró vizsgát tesznek s arról, hogy a tanfolyamot milyen sikerrel végezték, általános osztályzatot nyerne.

Az osztályzat fokozatának megállapításánál azonban nem egyedül az évváró vizsga eredménye, hanem — és pedig első sorban — a tanulónak *évközben tanusított buzgósága, ügyessége, pontossága és előmenetele* esik mérlegbe.

Az osztályzat fokozatai: „kiváló“, „jó“, „kielégítő“.

57. §.

Annak a tanulónak erdőőri szakvizsgálati bizonyítványára, aki a továbbképző tanfolyamot — legalább „kielégítő“ — sikerrel végezte, a szakiskola pecsétje alatt az igazgatónak és a tanfolyam vezetésével megbízott szakiskolai tanárnak aláírásával következő tartalmu záradék (bizonyítvány) vezetetik:

BIZONYÍTVÁNY.

Ezen erdőőri szakvizsgálati bizonyítvány tulajdonosa: N. N.
 az 19.../19...-i tanévben tartott továbbképző tanfolyamot a -----
 ----- m. kir. erdőőri szakiskolánál -----
 sikerrel végezte.

Kelt ----- 19... évi ----- hó --- -n.

a szakiskola
 pecsétje.

N. N.

szakiskolai tanár.

N. N.

szakiskolai igazgató.

58. §.

Az a tanuló, aki a tanfolyam első felének tartama alatt olyan csekély buzgóságot, ügyességet, pontosságot és előmenetelt tanusít, hogy tőle a tanfolyamnak legalább „kielégítő“ sikerrel végzése nem remélhető, a szakiskolából a tanfolyam első felének végével elbocsáttatik.

Az elbocsátási határozat, melyet az igazgató a tanszeméllyezettel együttesen mond ki, a m. kir. földművelésügyi miniszter jóváhagyásával válik jogerőssé.

V. Átmeneti határozatok.

59. §.

A jelen szabályzat 26. §. alapján „szakiskolai végbizonyítvány“ csak azok részére adható és a 40—44. §§-ok szerint tartandó „szakiskolai erdőőri“ vizsgálatra csak azok bocsáthatók, akik a szakiskolákba már a jelen szabályzat alapján vették fel.

60. §.

A továbbképző tanfolyamra való felvételre nézve a jelen szabályzat 49. és 50. §§-aiban foglalt határozatok csak akkor lépnek hatályba, amikor a szakiskolai erdőőri szakvizsga letételére

nézve — a jelen szabályzat 40—44. §§-aiban — megállapított szabályok a megelőző 59. §-ban foglaltakhoz képest már szintén alkalmazásba vétettek.

A közbeeső idő alatt a felvétel iránt — lényegében véve a jelen szabályzat 49. és 50. §§-aiban meghatározott feltételek megkövetelése mellett — a m. kir. földművelésügyi miniszter külön rendelettel intézkedik.

61. §.

A jelen szabályzat életbelépésével az 1895. évi 94.573. FM. ügyszám alatt kiadott szabályzat hatályát veszti.

Budapest, 1908. évi június hó 29-én.

Darányi s. k.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1908. évi június hóban.

A rövidítések magyarázata :

Alapítványi kamat	== ak.	Házánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. P.
Alapítványi tőketörlesztés	== att.	Értekezések az erdőrendezés köréből	= Ée.
Altitviszi segélyalap	== Asa.	Hirdetési díj az E. L.	= hd.
Átfutó bevétel	== áb.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	= Ehd.
Bedő Albert alapítvány	== BAa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	= ik.
Bükkützifa romlása stb.	== Btr.	Kedvezményes lapdíj	= kld.
Egyéb bevétel	== Egy.	Készpénz alapítvány	= k. a
Erdői facsemeték nevelése	== Ecs.	Külföldi fanemek tenyésztése	= Kft.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- téstán) I. kötet	= Eép. I. 1.	Lakbér	= lb.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	= Eép. I. 2.	Lapdíj (Erd. Lapok)	= ld.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut-, vasut- és hidépítéstan)	= Eép. II.	Legelő-erdők (Földes J.)	= FL.
Erdészeti Géptan	= Egt.	Legelő erdők berendezése	= M. L.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	= EL.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	= EOT.
Erdészeti Növénytan II. rész	= Nvt. II.	Népszerű növénytan	= N. Nv t.
Erdészeti Nyereségszámítástan	= Enyt.	Ó Felsége fénynyomatu arcképe	= OFa.
Erdészeti rendeletek tára	= Ert.	Perköltség	= Prk.
Erdészeti zsebnaptár	= Npt.	Postaköltség	= pk.
„Erdő” című lap	= Eld.	Rendkívüli bevétel	= rb.
Erdőbecsléstan II. kiadás	= Ebt.	Szállaló Erdők Berendezése	= Szeb.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	= Eét.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	= Sz.
Erdőőr	= Eö.	Tagsági díj	= td.
Erdőrendezéstan	= Rz.	Tangens-táblázatok	= Tt.
Erdőrendezéstan (Fekete)	= Rzf.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	= TLa.
Erdők berendezése	= Eb.	Titkári nyugdíjalap	= t. ny.
Erdésbet királyné alapítvány	= E. a.	Tölgy és Tenyésztése	= Töt.
Értékpapírok kamatai	= Ek.	Vadászati ismeretek kézikönyve	= Vik.
		Wagner Károly alapítvány	= WKa.

	Befizetések K
Alsólipniczai Közbirt. hd.	7.59
Ambrus Lajos td.	20.—
Almássy Andor hd.	2.95
Alsólendvai főbérnökség hd.	6.15
Bund Károly tnya.	46.66
Besztercebányai erdőig. hd.	163.55
Buchwald B. és társa hd.	25.35
Ugyanaz hd.	19.94
Besztercebányai erdőig. hd.	111.70
Bustyaházai erdőhiv. Ert. 143.70,	
pk. 1.22	144.92
Besztercebányai erdőig. hd.	81.30
Binder Béla td.	16.—
Cserny Győző áb.	100.—
Csikszentmártoni körjegyző hd.	19.75
Clement Károly td.	12.—
Cservenka Antal td.	16.—
Czimra József td.	26.—
Átvitel	819.86

	Befizetések K
Áttétel	819.86
Damsberg Antal td.	16.—
Gr. Degenfeld Sándor ka.	300.—
Drágabártfalva község hd.	24.55
Dióssy Dezső td.	20.—
Dési adóhivatal hd.	12.55
Diósjenői erd. hivatal hd.	14.95
Ditrói erdőbirt. hivatal hd.	30.75
Ugyanaz hd.	28.35
Egri főkáptalan hd.	6.15
Egyed Miklós td.	8.—
Erdélyi r. k. státus hd.	74.15
Földhitelintézet ék.	4160.79
Fekete Zoltán td.	16.—
Ferenczfi József Ö. f. a. 7.—,	
pk. —.14	7.14
Fölkl Sándor Eö. 6.—, pk.	
— 60	6.60
Átvitel	5545.84

Befizetések K	
Áttétel 5545.84	
Fleischer János Eö. 6.—, pk.	
—55	6.55
Fülöp Béla td.	16.—
Fehértemplomi erdőgond. hd.	15.75
Földmiv. min. Ért. 29 50, pk.	
2.43, hd. 18.95	50.88
Fábrý Alajos td.	16.—
Györke Károly td.	16.—
Grün Jakab npt. 6.—, pk. —12	6.12
Huszthy László td. 19.42 pk.	
—58	20.—
Halasi László td.	16.—
Harvich Ernő Hf. 1.40, Gt.	
4.—, Eép. I/1. 11.20, Eép. I/2.	
11.20, Eép. II. 12.—, pk. —12	39.92
Horváth Béla ak.	16.—
Háló Imre Eö. 6.—, pk. —55	6.55
Hollós Gyula td.	8.—
Hors János td.	8.—
Harvich Ernő td.	48.—
Horváth József npt. 3.—, pk.	
—20	3.20
Halmi László td.	16.—
Hepke Arthur td.	16.—
Halász Géza td.	16.—
Ivancsó Bertalan td.	16.—
Ivanich Ferencz td.	20.—
Járos Ferencz td.	16.—
Báró Jósika-féle hitb. hd.	16.55
Középpapsai körjegyző hd.	7.75
Körösmezői v. urb. hd.	30.73
Krivanek Béla td.	16.—
Kassa város hd.	19.75
Konopapek József Töt. 6.— pk.	
—55	6.55
Kmetonyi Emil td.	48.—

Átvitel 6084.14

Befizetések K	
Áttétel 6084.14	
n. Kiss Ernő td.	16.—
Klausberger Károly td.	16.—
Kovács Ignác pk. —55 Eö.	
6.—	6.55
Keresztyénfalva község hd.	14.15
Krause Manó td.	16.—
Kaffka Károly Rz. 10.— pk.	
0.12	10.12
Kákosy László td.	16.—
Keszler J. fia EL. 5. pk. —12	5.12
Libohorszky József tnya.	3.34
László Miksa lb.	57.—
Lattyák Sándor td.	20.—
Leber Antal td.	16.—
Lopusny Kornél ak.	11.—
Lange Pál ak.	16.—
Liptóújvári főerdőhivatal hd.	38.25
Matusovits Károly td.	10.—
Magyar Leszámitolóbank ik.	401.52
Mauks Vilmos Eép. II. 12.—	
pk. —60	12.60
Mozsáry Béla td.	48.—
Moldvai Vilmos (könyvek)	83.95
M. huszti közbirtokosság hd.	9.35
Nagy Samu td.	16.—
Nyitray József td.	48.—
Neuhöfer és fia hd.	10.50
Németh István td.	16.—
Neviczke község hd.	14.15
Ormós Zsigmond ak.	20.—
Orosz Simon td.	16.—
Orosz Antal td.	16.—
Orlovsky Gyula td.	16.—
Orbán Károly Eö. 6.—, pk.	
—55	6.55
Persian Iván lb.	50.—
Porubszky Károly ak.	16.—
Pannonhalmi főapátság ka.	100.—

Átvitel 7256.29

Befizetések K		Befizetések K	
Áttétel 7256.29		Áttétel 7962.31	
Palkner György Eő. 6.—, pk.		Dr. Seher Emil hd.	7.75
—55	6.55	Szentpály Kázmér td.	48.—
Pilz Alfred td.	5.—	Scholcz Ottó ak.	16.—
Polgár József td.	16.—	Szantner Gyula td.	16.—
Pilz Alfred td.	12.—	Tanádi Emil td.	16.—
Precup Győző td.	16.—	Tar József td.	16.—
		Tölg Vilmos att.	40.—
Révai testvérek Eő.	12.—	Tótsóvári erdőhiv. hd.	32.95
Rhédey József td.	16.—	Tatarek Kálmán td.	16.—
		Tóth Béla Eő.	6.—
Sipos Mihály td.	24.—	Teszár Vilmos td.	24.—
Sovcsik János Eő. 6.—, pk.—55	6.55		
Seh Jenő td.	47.14	Ujsághy Zsigmond td.	12.—
Stéger Antal ak.	5.—	Ujfalussy Mihály td.	16.—
Szilágyi László td.	20.—	Uitz Mátyás td.	16.—
Sailer György td.	16.—		
Schurina Vilmos td.	10.—	Vadászerdei szakiskola Kfn.	
Szlimák János td.	16.—	5.—, pk. —43	5.43
Selmeczi főiskola hd.	18.83	Voigt Hermannáb.	12.—
Székács Vincze td.	16.—		
Br. Stummer Ágoston k. a.	300.—	Wilde Ferencz td.	16.—
Szlindeki ev. egyház hd.	10.95		
Szkalák Károly td.	16.—	Zubrochlara község hd.	7.59
Szabó György att.	100.—	Junius havi bevétel	8286.03
Schmidt Ignác td.	16.—	Január—május havi bevétel	41049.80
		Összesen	49335.83
Átvitel	7962.31		

Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XIV. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabályzat. Egész oldal 32 K, féloldal 16 K, negyedoldal 8 K, nyolczad-
oldal 4 K. Sorok szerint: Az első negyven (40) sorért soronkint nyolczvan (80)
fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig soron-
kint hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyen-
kint negyven (40) fillér számíttatik. Legalább háromszori és ennél többszöri
beiktatásnál megfelelő engedmény. Egy oldalt meghaladó hirdetéseknel ismételt
megjelenés esetén is csak az első oldal után nyújtunk engedményt.

Táblázatok, nyomdai szabály szerint, kétszeres árral számíttatnak.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammon-
kint 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

**Egyetemes busszóla-műszereket
és erdei busszólákat**
optikai távolságméréssel.
Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat négyésvonalzókkal, mérő-
szalagokat, faátlatókat, rajzeszközöket, terü-
letmérőket (planimeter), valamint mindennemű földm-
részi műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA
osávsz. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros
Wien: raktár: I., Kohlmarkt 8.,
gyár és ároda: V., Hartmannngasse 5.

Az 1900. évi párisi világkiállítás aranyéremmel
kitüntetve.

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.
Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Minden-
féle műszerből készletet tart.

(1. XII. 7)

Faeladási hirdetés. 445—908. sz. — A csikszentkirályi
közirtokosság nevében alulírottak ezennel közhírré teszik, hogy
a birtokosság tulajdonát képező „Sugófeje“ nevű erdőrészekben
üzemterv szerint esedékes megtakarított 42'53 kat. hold területű
becslés szerint 7798 m³ gömbölyű lucz haszonfenyőfát, 851 m³
luczfenyőkérget, 908 m³ fenyő tűzifát tartalmazó fakészletét

50.500 K. azaz ötvenezerötszáz korona kikiáltási árban 1908. évi augusztus hó 27-én délelőtt 9 órakor a község házában tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogja adni.

Árverezők az árverést vezető elnök kezéhez még az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10⁰/₀-át bánatpénzképpen kötelesek letenni. Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a megajánlott összeg 10⁰/₀-ának megfelelő összeggel vagy ovadékképes értékpapírral látandók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az erdő fatömege becsértéken alul eladatni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a községi előljárásánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

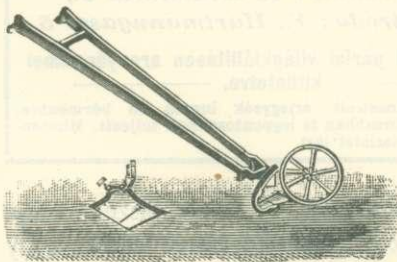
Csikszentkirály, 1908. évi április hó 12-én.

(3. II. 2.)

A birtokossági elnök.

Az egykereű kézikapáló és töltőgető eke. Minden faiskolában nélkülözhetetlen az egykereű kézikapáló és töltőgető eke.

Sulya 8 kiló, sortávolság tetszésszerint állítható — sulypont kerékre esik — igen nagy munkaeredményével tetemes kézierőt

takaríthatunk meg. Könnyű és biztos kezelés tekintetében minden más hasonló eszközt fölülmul, jó, gyors és szép munkát végez, maga után barázdát nem hagy, csemetesorokat földdel nem borítja, a nagyobb gyomokat az ekevas elvágja, azok az eke előtt

nem torlódnak össze, csemetesorokban károsítás ugyszólván elő nem fordulhat, kézzel gyomlálás csak a csemetesorokban szükséges. Ezen készülék olcsósága feltűnő, ára 16 korona, töltőgetőfejjel 20 korona. Stádel Károly örökösei gépgyára Győrött. (2. V. 5.)

Pályázati hirdetés. A jászóvári prépostságnál két erdőgyakornoki állásra pályázatot hirdetnek.

Évi fizetés nyolczszáz (800) korona és teljes ellátás.

A pályázni kívánók kérvényüket, melyhez a selmecbányai főiskola sikeres elvégzését igazoló leczkekönyv, keresztlevél és a pályázók rendelkezésére álló egyéb bizonyítványok, vagy azok hiteles másolatai csatolandók, nagyságos és főtisztelendő Szekeres Fr. Ödön jószágkormányzó urhoz czimezve f. évi szeptember hó 1-ig a prépostsági erdőhivatalhoz nyujtsák be.

A pályázók katonai szolgálati viszonya a kérvényben kitüntetendő.

A nyugdíjjogosultsággal kapcsolatos véglegesítésre egy évi megfelelő szolgálat, illetőleg az államvizsga sikeres letétele után tarthatnak számot a kinevezendők.

Az állások azonnal elfoglalhatók.

Jászó (Abaujtorna megye), 1908 julius hó 1-én.

(4)

Lengyel Viktor
urad. főerdész.

Feladási hirdetés. Az Arad vármegyében fekvő Al-Csill községbeli volt urbéri közös birtokosok tulajdonában levő Bogyest község határán elterülő erdőbirtok 5717 tm^3 -t tevő tölgy és 14755 tm^3 -t tevő cser és bükk tövön álló fakészlete az 1908. évi julius hó 28-án délelőtt 10 órakor Al-Csill községházánál tartandó, írásbeli zárt ajánlatok benyujthatásával egybekötött nyilvános árverésen a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 1903. évi 35076., illetve az 1908. évi február hó 11-én kelt 104556/1907. számú engedélye folytán eladatni fog.

Kikiáltási ár a 61635 (Hatvanegyezerhatszázharminczöt) K-ban hivatalosan megállapított becsár.

Bánatpénz 6164 K.

A kellő bánatpénzzel (készpénzben vagy óvadékképes névértékben számított magyar értékpapir) ellátott, szabályszerűen kiállított és megfelelően leragasztott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverést megelőzőleg nyujtandók be az árverező bizottság elnökénél; postán megküldhetők az almási körjegyzőhöz, u. p. Al-Csill.

Utó- vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők. Al-Csill község volt urbéri elnökénél, az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál, a borossebesi m. kir. járási erdőgondnokságnál és az almási körjegyzői irodában. Az utóbbi által kívánatra megküldetnek.

Az árverés napján délelőtt a 9 óra 6 perczkor az almás-silli állomásra érkező vonatnál venni szándékozókat kocsik várják.

Al-Csill, 1908. június hó 30.

Tamó s. k.
jegyző.

(5)

Aucaten Joan s. k.
elnök.

Verseny tárgyalási hirdetmény. A vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskolánál (Temesvár, Vadászerdő) végzendő következő építkezésekre az alulírott kir. erdőőri szakiskola igazgatósága nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A vállalkozás tárgyát a következő építkezések képezik:

a) A szakiskolafőépület kibővítése.

b) Az erdőgondnoksági irodaépület kibővítése.

c) A szakiskola igazgatói lak kibővítése.

d) Két erdőtiszti lak és a hozzájuk tartozó melléképület felépítése.

1. A versenytárgyaláson résztvehetnek mindazok a hazai iparosok és vállalkozók, kiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

2. Az ajánlat a pályázat tárgyát képező összes munkálatokra épületenként és munkanemenként, de együttesen is tehető.

3. Az ajánlattevők tartoznak egységáraikat s az ezek alapján kiszámított vállalati végösszeget zárt írásbeli ajánlatukba és az ajánlati költségvetésbe beírni; megjegyezvén, hogy e célra csakis a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolától beszerzendő ajánlat és ajánlati költségvetés-ürlapok használhatók.

4. Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt borítékba helyezett ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 29-én d. e. 12 óráig a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolához nyújtandók be (u. p. Temesvár 3.).

5. Tartoznak az ajánlattevők az építési általános feltételek 6. §-ában előírt bánatpénzt, mely az ajánlati összegnek legalább

öt százalékát képezze, az ott körülírt módozat és kikötés mellett bármely kir. adóhivatali vagy állampénztárnál befizetni s a befizetést igazoló betétnyugtát az ajánlathoz csatolni. Kézpénz vagy értékpapír az ajánlatokhoz nem csatolható.

6. Tartozik pályázó ajánlatában megjelölni az időpontot, mely alatt a munkát — melyre vállalkozott — befejezni képes. Megjegyeztetik itt, hogy tekintve az építkezések sürgős voltát, egyenlő ajánlatok közül a rövidebb befejezési időponttal megadott ajánlat előnyben részesül. A felsorolt építkezések közül az erdőgondnoki irodaépület és a szakiskolai igazgatói lak kibővítése lehetőleg még ez év folyamán fejezendő be, míg a szakiskolai főépület kibővítése és a két erdőtiszti lak és a hozzájuk tartozó melléképület legkésőbb 1909. évi augusztus hó 1-re teljesen befejezendő.

7. A munkálatokra vonatkozó általános vállalati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és ajánlati költségvetési ívek a vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskolánál az összes munkára 10 (tiz) koronáért, az egyes munkanemekre pedig ivenként egy koronáért beszerezhetők, ugyanott a kitett részletes feltételek és tervek pályázó vállalkozók által aláírandók, esetleg az iratok és rajzok a vállalkozó vagy megbizottja által, saját költségén, ugyanott lemásolhatók.

Vadászerdő, 1908. évi július hó 4-én.

(6) *A m. kir. erdőőri szakiskola igazgatósága.*

Szálfaeladás. Nagyméltóságú gróf Esterházy Miklós Móric ur „Csákvár-Gesztesi“ hitbizományi uradalmában 1908/09 vágatási évben a csákvári hitbizományi uradalmi erdőhivatalhoz beadandó írásbeli ajánlatok után.

2874 db 3589 m^3 -re becsült tölgy szálfa.

516 db 187 m^3 -re becsült gyertyán szálfa.

874 db 1159 m^3 -re becsült kőris szálfa.

287 db 322 m^3 -re becsült bükk szálfa.

32 db 26 m^3 -re becsült hárs szálfa.

1 db 1 m^3 -re becsült juhar szálfa fog eladatni.

A becslésért az uradalom semminemű szavatosságot nem vállal.

Az eladási ár a döntés után tényleg talált köbméter után fizetendő.

Az eladásra kerülő szálfák 1908. év július 15-től augusztus 15-ig megtekinthetők.

Ajánlatok 1908. év szeptember 10-ig a hitbizományi uradalmi erdőhivatalhoz, Csákvár Fejérmegye, beküldendők s a beígért szálfáértéknek megfelelő 10⁰/₀-os bánatpénz pedig az uradalmi számtartóságnál, Csákvár készpénzben leteendő

Az ajánlatba kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és eladási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Később érkezett vagy bánatpénz nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési s eladási feltételek a hitbizományi uradalmi erdőhivatalnál Csákváron megtudhatók.

Csákvár, 1908. július 3-án.

(7. III. 1.)

Gróf Esterházy hitb. erdőhivatala.

Pályázati hirdetemény. A báró Bánffy uradalomnál betöltendő két erdőgyakornoki állásra pályázat hirdettetik.

Az 1440 (egyezer-négyszáznegyven) K évi fizetéssel, természetbeni lakás, tűzifajárandósággal és nyári külső munkálatok tartamára 60 (hatvan) K havi pótlékkal javadalmazott állásokra pályázni kívánok, az erdészeti főiskola sikeres elvégzését, eddigi netáni alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt bélyegtelen pályázati kérésüket, folyó évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag, alólírt címre küldjék be.

Kinevezettek kötelesek állomáshelyüket folyó évi október hó 15. napjáig elfoglalni.

Azok, kik önkéntesi katonai kötelezettségöknek eleget tettek és az oláh nyelvet szóban birják, előnyben részesülnek.

Szászrégen, 1908. évi július 3-án.

(8. III. 1.)

A báró Bánffy uradalom erdőhivatala.

Faeladási hirdetemény. 512.—1908. sz. — Vacsárcsi község „Csorgó” nevű erdejében törzsenkinti bemérés útján 14.340 m³-re becsült luczfenyő haszonfa-tömeg értékesítése céljából folyó évi

augusztus hó 6-án délelőtt 10 órakor Vacsárcsi községházánál nyilvános szó- és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 86.500 K, azaz: nyolcvanhatezeröttszáz korona. Bánatpénz 8650 K.

A fatömeg kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az értékesítendő erdőrészt minden befektetés nélkül, télenyáron kitermelhető. Jókarban levő mezei út vezet az erdőtől a csikszentmihályi állomásig, melytől mintegy 10 kilométer távolságra fekszik. Az árverési és szerződési feltételek és a becslési kimutatás megtekinthetők a csikrákosi körjegyzői irodában.

Vacsárcsi, 1908 július 4.

(9)

Az előjáróság.

Pályázati hirdetés. 2939/1908. szám. — Alulírott m. kir. erdőhivatal kerületében két I. osztályu erdőaltiszti (egy főerdőőri és egy famesteri), továbbá négy II. oszt. erdőaltiszti és egy I. oszt. segéderdőőri, előléptetés esetén hat II. oszt. erdőaltiszti (erdőőri) és egy I. oszt. segéderdőőri állásra pályázat nyittatik.

Az I. oszt. altiszti állással 800 K évi fizetés és 200 K személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állással 600 K fizetés és 100 K személyi pótlék, mindkettőre nézve természetbeni lakás vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és lakbérpótlék, valamint egyéb rendszeresített illetmények, a segéderdőőri állással 500 K évi szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények vannak összekötte.

Altiszti (főerdőőri és erdőőri) állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakvizsga letételét, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönbén a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal fel-

szerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságaik, esetleg az illető járás politikai hatósága útján folyó évi augusztus hó 1-ig alulírott erdőhivatalnál nyujtsák be.

Bustyaháza, 1908. évi július hó 6-án.

(10)

Magyar királyi erdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. III. 1908. Alulirt urbéres elnök ezennel köz-hírré teszem, hogy a kajdanói volt urbéres közönség tulajdonát képező s az ignéci határban fekvő erdőből műszaki czélokra is alkalmas 34 tölgy, 64 köris és 279 drb szilva, összesen 373 m³ müfa s 214 m³ tűzifa Kajdanó községházánál 1908 évi július hó 28-án délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 4227 korona 20 fillér.

Árverési feltételek a jelzett időig az urbéres elnöknél megtekinthetők.

Kajdanó, 1908. június 22.

(11)

Molnár Mihály
urbéres elnök.

Pályázat nyittatik az alulírott erdőgondnokságnál megüresedett erdőlegényi állásra.

Az ujonnan kinevezendő II. oszt. erdőlegény javadalmazása: évi 400 K szegődményi díj, évi 80 K lakbér és évi 9 mm³ I. oszt. dorong vegyes, kemény, tűzifa házhoz szállítva.

Pályázótól megkívántatik a magyar állami polgárság, fedhetlen előélet, 35 évnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testi erő, a magyar nyelvnek szó és írásban tökéletes birása, valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Szakiskolát végzett s katonai kötelezettségüknek altiszti minősítéssel eleget tett és szép írásu egyének előnyben részesülnek.

Pályázók az ez állás elnyerése iránti, sajátkezüleg irt és egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket a nagyméltóságú vallás-és közoktatási magy. kir. miniszteriumra címezve az alulírott erdőgondnokságnál f. évi augusztus 15-ig nyujtsák be.

Kelt Nagy-Kocsános 1908. év július 6-án.

(12)

M. kir. közalap. erdőgondnokság.

Árverési hirdetés. Hunyad vármegye Petrozsény város határában fekvő, alulírott tulajdonát képező „Bretanu cu Bou“ nevű, 269.203 katasztrális hold kiterjedésű erdőnek, mintegy 7200 m^3 fenyőfa és 30.520 m^3 -re becsült bükkfakészlete zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár együttesen 88.120 K.

A kikiáltási ár 10⁰/₀-a az árverés napján bánatpénzül alulírottnál lefizetendő.

Az árverés folyó évi augusztus hó 18-án délután 3 órakor fog Beszterczen (Besztercze-Naszód vármegye) Kórház-utca 12. szám alatt megtartatni.

Az árverési és szerződési feltételek kívánatra megküldetnek.

Helyi megbízott Tinka Péter, lakása Petrilla községben (Petrozsény mellett).

Besztercze, 1908. évi július hó 9-én.

(13)

Simén Béla,

m. kir. határszéli rendőrkapitány.

116.249/1.—F. sz. *A boszniai és hercegovinai* országos kormány erdészeti szakosztályában egy **építő-mérnöki állás** lesz betöltendő.

Ezen állásra pályázóktól megkivántatik a műegyetemi tanulmányok rendszeres elvégzése, mérnöki oklevél, esetleg felső ipariskola rendszeres elvégzése az előirt végbizonyítványokkal, valamint több évi gyakorlat különösen nyomjelzési vasut- és utépitési stb. teendőkben.

Ezen állás 3 havi kölcsönös felmondás mellett ideiglenes és csakis a szükség idejére tart.

A pályázó nem tarthat igényt az államszolgálatba való felvételre.

Ezen állással évi 3600 K fizetés van egybekötve, melyhez a külső munkák tartamára még havi 100 K pótlék jár.

A tényleges utazási költségek Sarajevóból a munkahelyre és vissza, szintén megtérítetnek.

A külső munkálatok időtartama évenként körülbelül 6 vagy 3 hónap.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy folyamodványaikat

az alulírott kormányhoz czimezve legkésőbb folyó év augusztus 15-éig nyujtsák be.

A folyamodványokhoz melléklendők:

Okmányok és bizonyítványok a végzett tanulmányokról és gyakorlati alkalmaztatásról, curriculum vitae, születési bizonyítvány, erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

Szarajevo, 1908. évi július hó 3-án.

(14. II. 1.) *Bosznia és Hercegovina országos kormánya.*

Pályázati hirdetmény erdőőri állásra. 8934/1908. sz. — Sopron szab. kir. városnál megüresedett, nyugdíjjogosultsággal egybekötött III. oszt. erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás a következő javadalmazással van összekötve: évi 500 K készpénzfizetés, természetbeni lakás vagy évi 150 K lakpénz, 40 K ruhaátalány, 40 K gabonaváltóság, 11 q széna- és 11 q sarjuváltóság a piaczi ár szerint és 12 ürm³ tűzifa házhoz szállítva.

A kinevezés két évi próbaidőre szól; véglegesítés után a próbaidő a szolgálati időbe beszámíttatik.

Felhivom azon okleveles erdőőröket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy anyakönyvi kivonattal, erdőőri oklevéllel, erkölcsi bizonyítvánnyal, az erdőőri szolgálatra alkalmas testalkatukat bizonyító hatósági orvosi bizonyítvánnyal és eddigi gyakorlati alkalmaztatásukat igazoló szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezüleg irt kérvényüket hozzám f. évi augusztus hó 1-éig küldjék be.

Az állás azonnal, vagy legkésőbb f. évi szeptember hó 1-ével foglalandó el.

Sopron, 1908. évi július hó 6-án.

(15) Dr. *Kretschy Sándor* s. k.
polgármester helyettes.

Az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi XIV. füzetének tartalma :

	Oldal
<i>Bernátsky J.</i> : A magyar Alföld befásítása érdekében	689
<i>Bohuniczky Endre</i> : Néhány szó az alagsövezésről	704
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. Jegyzőkönyv az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1908. június hó 24-én tartott ülésétől.....	709
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Pályázati hirdetés az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében	740
Pályázati hirdetés a vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskolánál szer- vezett továbbképző tanfolyamba való felvétel ügyében	743
Felhívás az őszi erdészeti államvizsga tárgyában	745
KÜLÖNFÉLÉK: A Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei erdészeti és vadá- szati egyesület közgyűlése. — Az erdőtüzbiztosítás (Cs. Gy.) — A gazdasági erőforrások védelméről. — A métermértéknek a fakeres- kedelembe való érvényesítéséről. — A faszén szállítása. — Méhész- gyűlés	746
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből ...	754
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. A m. kir. erdőőri szakiskolák sza- bályzata	756
AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET pénztáránál 1908. évi június hóban teljesített befizetések.....	777
HIRDETÉSEK	I—X

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

... az országban ...

- ERDÉSZETI EPITÉSTAN.** Irta: Sobó Jenő. I. rész 1. és 2. kötet: Középités-
 Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész:
 Ut-, vasut- és hidépités-
 tan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR.** Szerkesztette és történeti bevezetéssel
 ellátta: Tagányi Károly. 3. kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.** 1880—1884, (I—IV.) és az 1885—89 (V—IX.)
 évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron
 visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892. (XII.) és 1899. (XIX.)
 évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
 Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill. nem tagoknak
 2 K. 40 fill.
- Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
 Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
 Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
 Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.
 Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.
 Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 5 K.
 Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
 Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fillér, másoknak 1 korona.
 Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.
 Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén
 bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK.** Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem
 tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK.** Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok
 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill.,
 nem tagoknak 2 K 40 f; 55 f postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.
- A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE.** Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és
 Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K., kötve 13 K.
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA.** Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedők-
 nek 1 K. 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS.** Irta:
 Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill.
 küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB.** Irta: Péch Dezső. Ára
 tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K., másoknak 4 K. Bérmentesítésre
 45 fill. küldendő.
- SZÁMTAN.** Erdőőrök részére írta Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f., mások-
 nak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDORENDEZÉS KÖRÉBŐL.** Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- ERDÉSZETI GÉPTAN.** Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K., másoknak 5 K.
- Ó FELSÉGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE.** Ára tagoknak 7 K., nem
 tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.
- Népszerű nyelven írt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül,
 egyenkint 45 fill. postaköltséget beküldenek, bérmentve küldhetők:
- AZ ERDŐK BERENDEZÉSE.** Ára 2 K.
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN.** I. füzet. Spórás növények. Elfogyott.
 II. f. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Maghás
 növények. Ára 3 K.
 Valamennyit Fekete Lajos írta.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél és Fekete Lajos ny. min. tanácsos urnánál (Selmeczbánya), mint szerzőnél egyaránt megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők, ha az egyesületnél **rendelik meg azokat, 25 százalék árengedményben részesülnek:**

ERDŐRENDEZÉSTAN. Ára 12 K., ill. 9 K.
ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiadás. Ára 6 K., ill. 4.50 K.
ERDÉSZETI NYERÉSEGSZÁMITÁSTAN. Ára 4 K., ill. 3 K.
A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 1 K. 20 fill., ill. 90 fill.
ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiadás. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8 K., ill. 6 K.

„AZ ERDŐ“ kiadóhivatalában

Budapest, IV. Egyetem-utca, Franklin Társulatnál megrendelhető „AZ ERDŐ“ cz. erd. és vad. szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Előfizetési ára egész évre 4 K. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztik: Sugár Károly és Balogh Ernő m. kir. erdőmesterek.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 10 K.
A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.) Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).
A LEGÉLŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor (Nagy-Károly). Ára tagoknak 4 K. 80 fill., másoknak 6 K.

Egyebütt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMII LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.
A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.
AZ ERDŐHASZNÁLATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbánya.)
ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.
ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 f.
ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.
BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TARA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott) Ára 1 K.
ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K. és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K. 20 fill.
Megrendelhetők a földmivelésügyi miniszteriumnál Budapest.
TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.
AZ ARVÉDELMI FÜZESZTEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

KEDVEZMÉNY. Dr. Farkas Márton vízgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévizi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.